

ОСНОВНА ШКОЛА "ЂУРА ЈАКШИЋ"
РАВНИ

НАСТАВНИ ПЛАН И ПРОГРАМ
ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА
за период 2018-2022. године
ДОДАТАК

1. ПРОГРАМ КУЛТУРНИХ АКТИВНОСТИ ШКОЛЕ

Празници који се славе радно:	
27. 01. 2015. - 2018. год.	- Свети Сава - Дан духовности
28. 06. 2015. – 2018.год.	- Видовдан
01. 10. 2014. – 2018.год.	- Дан Школе

2. ПРОГРАМ ШКОЛСКОГ СПОРТА И СПОРТСКИХ АКТИВНОСТИ

Садржаји програма	Број часова	Активности ученика у образовно-васпитном раду	Активности наставника у образовно-васпитном раду	Основни облици извођења програма	Циљеви и задаци садржаја програма
Јесењи и пролећни крос РТС-а Крос „Трка за срећније детињство“	4	- ходање - трчање - вежбање - такмичење	- разговор - демонстарција -припрема	-физичко вежбање -демонстрација	-вешто извођење форме природног кретања -развој моторичке способности -развија такмичарски дух
Спортска такмичења	8	- ходање - трчање - вежбање - такмичење - класификација	- разговор - демонстарција -припрема	-физичко вежбање -демонстрација	-познаје правила спортске игре и придржава их се -ствара услове за колективни тимски рад
Примена стечених знања у сложеним условима	5	-вежбање -анализирање -учешће у школским приредбама	- разговор - демонстарција -припрема	-физичко вежбање -демонстрација	-правилно изводе кораке народних плесова и ритмичких вежби

					-ускљђују покрет са музиком
Спортско културна манифестација „Хајдуковање“	3	- вежбање - акмичење	- разговор -припрема	-физичко вежбање	-очување народне традиције и социјално прилагођавање

3. ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА И ПРОГРАМИ ПРЕВЕНЦИЈЕ ДРУГИХ ОБЛИКА РИЗИЧНОГ ПОНАШАЊА

чл.45 . Закона о основама система образовања и васпитања. У израда програма користити: *Приручник за примену посебног протокола за заштиту деце и ученика од насиља, злостављања и занемаривања у образовно-васпитним установама*

Доношењем Закона о ратификацији Конвенције Уједињених нација о правима детета, Законом о основама система образовања и васпитања, Националним планом акције за децу наша земља се обавезала да предузме мере за спречавање насиља у породици, институцијама и широј друштвеној средини и обезбеди заштиту детета. Ради реализације овог циља израђен је **Посебни протокол за заштиту деце од насиља, злостављања и занемаривања у образовно-васпитним установама** (у даљем тексту **Посебни протокол**).

Посебни протокол разрађује интерни поступак у ситуацијама сумње или дешавања насиља, злостављања и занемаривања, али пружа и оквир за превентивне активности рада унапређења стандарда за заштиту деце/ученика.

Насиље је сваки облик једанпут учињеног или поновљеног вербалног или невербалног понашања које има за последицу стварно или потенцијално угрожавање здравља, развоја и достојанства деце/ученика.

Насиље може имати следеће облике:

1. Физичко
2. Емоционално/психолошко
3. Социјално
4. Сексуално насиље и злоупотреба деце
5. Насиље коришћењем информационих технологија
6. Занемаривање и немарно поступање
7. Експлоатација

Главно подручје рада: заштита деце/ученика основношколског узраста од свих облика насиља у школи.

ЗАДАЦИ ШКОЛЕ

У школи ћемо креирати климу у којој се:

- учи, развија, негује и подстиче култура понашања и уважавања личности;
- не толерише насиље;
- не ћути у вези са насиљем;
- развија одговорност
- сазнања о насиљу обавезују да се реагује

ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ

- Омогућавање услова у школи који деци и ученицима обезбеђују живот и рад који доприносе њиховом оптималном максималном развоју
- Интерес детета/ученика је примаран у односу на интерес свих одраслих који раде у школи или учествују у раду школе
- Обезбеђење поверљивости података и заштита права на приватност детета и ученика
- Учешће детета/ученика у свим фазама процеса заштите кроз благовремена и континуирана обавештења на начин који одговара њиховом узрасту и разумевању ситуације и кроз могућност да изразе своје мишљење;
- Протокол се односи на све ученике у школи без обзира на пол, узраст, породични статус, етничко порекло, и било које друге социјалне и индивидуалне карактеристике (боју коже, језик, вероисповест, националност, способности и специфичности детета)

ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА

Општи циљ је унапређење квалитета живота ученика применом:

- мера превенције за стварање безбедне средине за живот и рад ученика
- мера интервенције у ситуацијама када се јавља насиље, злостављање и занемаривање у школи

Специфични циљеви:

- Спровођење и неговање климе прихватања, толеранције и уважавања.
- Укључивање свих интересних група (ученици, наставници, стручни сарадници, административно и помоћно особље, директор, родитељи, старатељи, локална заједница) у доношење и развијање програма превенције.
- Подизање нивоа свести свих укључених у живот и рад установе за препознавање насиља, злостављања и занемаривања.
- Дефинисање процедура и поступака за заштиту од насиља и реаговања у ситуацијама насиља.
- Информисање свих укључених у живот и рад установе о процедурама и поступцима за заштиту од насиља и реаговање у ситуацијама насиља.

ДИНАМИКА РАДА

ЗАДАЦИ У ОБЛАСТИ ПРЕВЕНЦИЈЕ

- Упознавање са правном регулативом Општим и Посебним протоколом
- Израда Програма за заштиту деце / ученика од насиља
- Дефинисање улога и одговорности у примени процедура и поступака
- Развијање и поштовање богатства различитости и културе понашања у оквиру васпитно-образовних активности
- Организовање разговора, трибина, представа, изложби о безбедности и заштити деце/ученика од насиља
- Дефинисање правила понашања и последица кршења правила
- Развијање вештина ефикасног реаговања у ситуацијама насиља
- Умрежавање свих кључних носилаца превенције насиља(савет родитеља,школски одбор,ученички парламент,наставничко веће)

ЗАДАЦИ У ОБЛАСТИ ИНТЕРВЕНЦИЈЕ

- Усклађена и доследна примена утврђених поступака и процедура у ситуацијама насиља
  - Сарадња са релевантним службама
  - Континуирано евидентирање случајева насиља
  - Праћење и вредновање врста и учесталости насиља путем истраживања, запажања и провере
  - Подршка деци која трпе насиље
  - Рад са децом која врше насиље
  - Оснаживање деце која су посматрачи насиља за конструктивно реаговање
  - Саветодневни рад са родитељима
- Сходно томе школа је формирала свој тим који ће радити и пратити реализацију предвиђеног програма.

ПРЕВЕНТИВНЕ АКТИВНОСТИ

Превентивне активности треба да буду у складу са циљевима Посебног протокола и предложеним задацима.

Превентивне активности установа креира у складу са анализом стања и увидом у присутност насиља у својој средини, а на основу:

- Учесталости инцидентних ситуација и броја пријава насиља
- Заступљености различитих врста насиља
- Броја повреда
- Сигурности објекта, дворишта

За анализу стања важни су:

- Процена реализованих обука за запослене и потреба даљег усавршавања

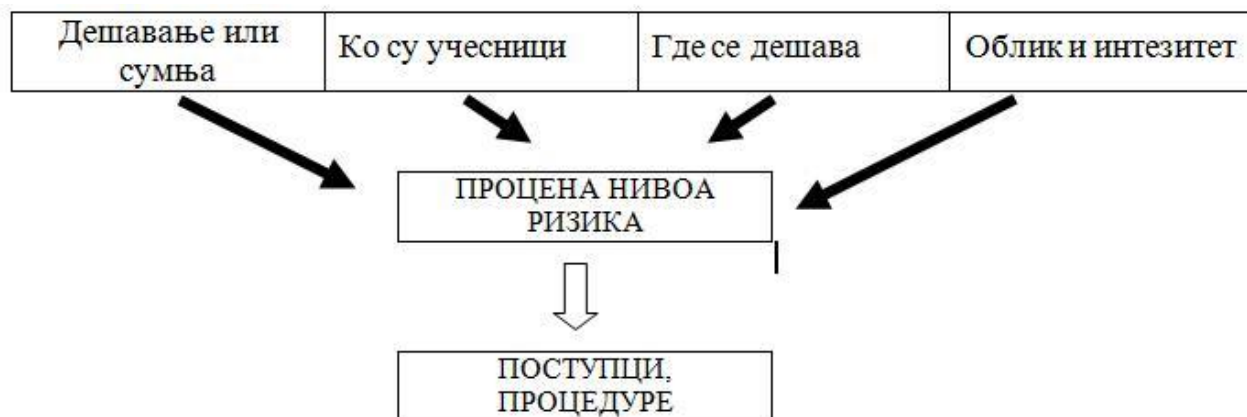
- Број и ефекти реализованих акција које промовишу сарадњу
- Степен и квалитет укључености родитеља у рад установе
- Доношење правила понашања и њихова доследна примена
- Активно учешће деце у планирању и реализацији превентивних активности
- Сарадња са другим институцијама
- Сарадња са родитељима
- Активирање школског и рекреативног спорта
- Разноврсна понуда слободних активности

ИНТЕРВЕНТНЕ АКТИВНОСТИ

Да би интервенција у заштити деце-ученика била планирана и реализована на најбољи начин, неопходно је узети у обзир следеће критеријуме:

- Да ли се насиље дешава или постоји сумња
- Где се дешава – да ли се дешава у установи или ван ње
- Ко су актери насиља, злостављања и занемаривања
- Облик и интензитет насиља, злостављања и занемаривања

На основу ових критеријума врши се процена нивоа ризика за безбедност детета и одређују поступци и процедуре .

У складу са проценом нивоа ризика доноси се одлука о начину реаговања:

- Случај се решава у установи

- Случај решава установа у сарадњи са другим установама
- Случај се прослеђује надлежним установама

ЧЛАНОВИ ТИМА ЗА ЗАШТИТУ УЧЕНИКА ОД НАСИЉА

- *Координатор за наставнике: Владан Цицварић*
- *Чланови: Владан Цицварић, Снежана Грбић, Јелена Милићевић, Тања Конатар*
- *Записничар: Јелена Милићевић*
- *Представници ученика: преставник Ученичког парламента Кристина Јевђић*
- **ТИМ РОДИТЕЉА**
- *Координатор: Данијела Цицварић*
- **ТИМ ЦЕНТРА ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД И ТИМ МУП-а**
- *Координатор: биће одређен по упућењу дописа МУП-у Ужице*
- **ТИМ ЛОКАЛНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ**
- *Координатор: Драган Вранић*

Сви у установи треба да буду информисани о томе ко су чланови тима; имена и бројеви телефона треба да буду истакнути на видном месту. Чланови тима треба у различитој мери да буду укључени у рад, с обзиром на осетљивост теме и професионалне компетенције.

ЗАДАЦИ ТИМА СУ ДА:

- Учествоју у обуци за заштиту деце и ученика од насиља, злостављања и занемаривања
- Информишу и пруже основну обуку за све запослене у школи о превенцији, препознавању и реаговању на насиље.
- Координирају израду и реализацију Програма заштите ученика (превентивне активности)
- Организују упознавање родитеља и ученика са Програмом о заштити ученика
- Организују консултације у установи и процењују нивое ризика за безбедност ученика
- Прате и процењују ефекте предузетих мера
- Сарађују са релевантним установама.
- Организују евидентирање појава насиља
- Прикупљају документацију
- Извештавају стручна тела и органе управљања.

ПОТРЕБНЕ ВЕШТИНЕ:

- Квалитетна комуникација
- Умеће родитељства
- Вештине успешног наставника и одељењског старешине
- Мадјација

- Менторски рад
- Круг: наставник-дете-родитељ-заједница

**ОДГОВОРНОСТ У РАДУ СА ДЕЦОМ КОЈА СУ ЖРТВЕ НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА ИЛИ ЗАНЕМАРИВАЊА
СВАКА ОСОБА КОЈА ИМА САЗНАЊЕ О НАСИЉУ, ЗЛОСТАВЉАЊУ И ЗАНЕМАРИВАЊУ ДУЖНА ЈЕ ДА РЕАГУЈЕ.**

1. Откривање
2. Прекидање, заустављање насиља или обавештавање одговорне особе
3. Хитна акција
4. Смиривање ситуације
5. Прикупљање информација
6. Консултације
7. Обавештавање стручне службе у школи
8. Консултовање са службама изван школе – у зависности од сложености ситуације.

ИНТЕРВЕНЦИЈА:

За ефикасну интервенцију у оквиру саме установе неопходно је успоставити унутрашњу заштитну мрежу и да се одреди ко, када и на који начин интервенише. Уколико постоји сумња о тежим облицима насиља, обавезно се укључују друге институције и тада је реч о спољашњој заштитној мрежи.

Непосредни саветодавни рад са децом која трпе и чине насиље обавља психолог, дефектолог или социјални радник. Психолог наставља индивидуални рад са децом на измени понашања.

Најчешћи облици насиља условно су сврстани на три нивоа.

1. Ситуације на првом нивоу, које се дешавају између деце, углавном решава наставник, васпитач, одељенски старешина.
2. На другом нивоу ситуација се решава у сарадњи са Тимом у у оквиру унутрашње мреже
3. На трећем нивоу неопходно је укључивање спољашње мреже.

За решавање свих облика насиља које чине одрасли над децом неопходно је укључивање Тима, директора и/или других институција.

Након откривања насиља и обављених консултација ТИМ ДОНОСИ ОДЛУКУ О ПРЕДУЗИМАЊУ АКЦИЈА:

- Информисање родитеља/старатеља ученика (позивају се непосредно после насиља и у време консултација)
- Организовање посебних програма оснаживања деце за конструктивно поступање у ситуацијама насиља.
- Укључивање надлешних служби: Здравствена служба, СУП, ЦЗС (уколико је потребно).

Напомена: У случајевима у којима је постојала сумња за насиље, прати се понашање потенцијалних учесника (одељенки старешина, предметни наставници, стручна служба).

Праћење ефеката предузетих мера

Тим за заштиту ученика од насиља у обавези је да у сарадњи са запосленима у установи и релевантним установама прати ефекте предузетих мера и активности због планирања новог циклуса Програма заштите ученика од насиља.

Потребно је пратити:

- понашање деце које је трпело насиље и детета које је вршило насиље
- како реагују пасивни посматрачи
- шта се дешава у групи, одељењу
- колико родитељи сарађују
- како функционише Тим и унутрашња заштитна мрежа
- колико су друге институције укључене и који су ефекти тога

ЕВИДЕНЦИЈА И ДОКУМЕНТАЦИЈА

Евиденцију води:

1. Одељенски старешина, наставник, васпитач
2. Тим – уколико се укључи у интеграцију
3. Стручна служба

У обрасце се уписује шта се догодило, ко су учесници, како је пријављено насиље, последице, исходи предузетих корака, како су укључени родитељи, стручна служба итд.

Разредни старешина, стручна служба **у обавези су да воде евиденцију** о појавама насиља. Одељенске старешине и васпитачи у боравку имају посебне фасцикле у које бележе различита запажања о понашању деце, коментаре друге деце, родитеља, колега. Ове белешке се периодично анализирају на нивоу Тима, одељенског и наставничког већа и др.

Тим за заштиту деце и ученика од насиља води евиденцију о случајевима насиља који захтевају њихово укључивање.

Документација се чува на сигурном месту, код директора, како би се обезбедила поверљивост података.

Програм за заштиту ученика од насиља, злостављања и занемаривања

Време реализације	Програмски садржаји – активности	Активности ученика	Активности наставника	Начин реализације	Носиоци реализације
септембар	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Упознавање са Програмом заштите против насиља за школску 2013/14. годину. ▪ Радионица „Упознавање са дечјим правима“ 	<ul style="list-style-type: none"> -слушају -упознају се -питају -информишу се 	<ul style="list-style-type: none"> -разговарају -одлучују -анализирају -договарају се - презентују -подстичу на размишљање, повезивање, закључивање и примену 	<ul style="list-style-type: none"> -Састанак, разговор - Час одељењског старешине 	<ul style="list-style-type: none"> -Директор -Тим за заштиту ученика од насиља, злостављања и занемаривања (у даљем тексту Тим) -Наставничко веће -Учитељи
октобар	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Доношење одељенских правила ▪ Анализа постојећег стања у школи 	<ul style="list-style-type: none"> -слушају -схватају -сарађују -усвајају 	<ul style="list-style-type: none"> -усмеравају -упућују ученике -предлажу -подстичу ученике да траже помоћ и подршку -анализирање 	<ul style="list-style-type: none"> -Час одељењског старешине -Састанак 	<ul style="list-style-type: none"> -Одељенске старешине -Тим
новембар	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Организовање акције „Сандуче поверења“ ▪ Састанак Тима за заштиту ученика 	<ul style="list-style-type: none"> -осмишљавају -проналазе -реализују 	<ul style="list-style-type: none"> -организују -помажу -осмишљавају мере подршке -излажу предлоге 	<ul style="list-style-type: none"> -Израда сандучета -Састанак 	<ul style="list-style-type: none"> -Тим -Ученици
децембар	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Предавање: Упознавање ученика са ненасилном 	<ul style="list-style-type: none"> -слушају -повезују -схватају 	<ul style="list-style-type: none"> - презентују на размишљање, 	<ul style="list-style-type: none"> -Предавање 	<ul style="list-style-type: none"> -Тим

	комуникацијом – Како сузбити бес	-сарађују -упознају -усвајају	повезивање, закључивање и примену -прате и усмеравају ученике -подстичу ученике да траже помоћ и подршку		
јануар	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Радионица – „Чувајмо осмех“ ▪ Анализа владања ученика – састанак Тима 	-слушају -повезују -схватају -сарађују -упознају -усвајају	- презентују -информишу -објашњавају -упућују -усмеравају	-Радионица -Састанак	-Одељенске старешине -Тим
фебруар	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Израда паноя „Прихватамо различитости“ ▪ Припрема чланка за школски лист о електронском насиљу 	-предлажу -истражују -осмишљавају -проналазе -реализују	-организују -разговарају -усмеравају -постичу	-Израда паноя -Писање чланка	-Ученици -Тим -Чланови новинарске секције
март	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Литерарни конкурс на нивоу школе. Тема: <i>Извини, погрешно сам.</i> Најбољи рад биће објављен на зидним новинама и награђен 	-предлажу -истражују -осмишљавају -проналазе -реализују	-усмеравају -упућују ученике -предлажу -подстичу -анализирају	-Литерарни конкурс -Састанак	-Наставник ликовне културе -Ученици -Тим

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Састанак Тима за заштиту ученика од насиља 				
април	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Презентовање једног искуства ефикасног решавања проблема насиља ▪ Недеља лепих порука (зидне новине) 	<ul style="list-style-type: none"> -слушају -повезују -схватају -сарађују -осмишљавају -проналазе -реализују 	<ul style="list-style-type: none"> - презентују на -подстичу размишљање, повезивање, закључивање и примену -прате и усмеравају ученике -подстичу свест о значају имформисаности -подстичу ученике да траже помоћ и подршку 	<ul style="list-style-type: none"> -Презентација -Израда панона 	<ul style="list-style-type: none"> -Тим - Родитељи -Вршњачки тим - Ученички парламент
мај	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Огледни час Свет око нас: Упознавање с обичајима и различитим културама ▪ Представа „Помоћ другу у невољи“ ▪ Предавање о вршњачком насиљу 	<ul style="list-style-type: none"> -слушају -повезују -схватају -сарађују -осмишљавају -реализују 	<ul style="list-style-type: none"> -организују -разговарају -усмеравају -постичу 	<ul style="list-style-type: none"> -Предавање -Представа -Сарадња са МУП-ом 	<ul style="list-style-type: none"> -Учитељи, ученици млађих разреда -Представник МУП-а

јун	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Спортски дан посвећен безбедном и сигурном окружењу ▪ Састанак Тима за заштиту ученика од насиља 	<ul style="list-style-type: none"> -учествују -такмиче -припремају 	<ul style="list-style-type: none"> -организују -разговарају -постичу -учествују -анализирају -излажу предлоге 	<ul style="list-style-type: none"> -Организовање турнира -Састанак 	<ul style="list-style-type: none"> -Наставник физичке културе, ученици и наставници школе, родитељи -Тим
август	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Истраживање о учесталости и врстама насиља у школи ▪ Евалуација Програма прегледом документације и резултати истраживања; измене у Програму 		<ul style="list-style-type: none"> -разговарају -одлучују -анализирају -договарају се - презентују -процењују постигнуто 	<ul style="list-style-type: none"> -Истраживање -Преглед документације 	<ul style="list-style-type: none"> -Тим -Педагошки колегијум -Наставничко веће
током школске године	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Учествовање у хуманитарним акцијама ▪ Сарадња са институцијама и организацијама (Центар за социјални рад, МУП) 	<ul style="list-style-type: none"> -договарају се -планирају -организују се -реализују 	<ul style="list-style-type: none"> -организују -информишу -разговарају -предлажу 	<ul style="list-style-type: none"> -Акције -Договарање -Информисање 	<ul style="list-style-type: none"> -Тим запослени, преставници локалне заједнице, родитељи, ученици -Преставници МУП-а и Центра за социјални рад

ИНТЕРВЕНТНЕ АКТИВНОСТИ			
Формирање Тима за заштиту ученика од насиља и програм за текућу школску годину	VIII	Запослени	Директор
Поступање по корацима – редоследу поступака у случају интервенције: <ul style="list-style-type: none"> - Процена нивоа ризика - Заустављање насиља - Заштитне мере - Информисање надлежних служби - Праћење ефеката предузетих мера 	Током године		Тим за заштиту од насиља

4. ПРОГРАМ СЛОБОДНИХ АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА

Друштвене, техничке, хуманитарне, спортске и културне активности – први разред

<u>Слободне активности</u> - годишњи фонд часова 36				
Садржаји програма	Број час.	Активности у образовно – васпитном раду	Основни облици извођења програма	Циљеви и задаци садржаја програма
<u>Друштвене активности:</u>	10	- израда паноа - посете - изложбе	- метода практичних радова - текстуална - кооперативна	- сарадња с локалном заједницом - развијање свести о здравом начину живота - поштовање разлика и уважавање својих и туђих потреба
<u>Техничке активности:</u>	12	- чишћење - купљење папирића - сечење, лепљење, цртање, сликање	- метода практичних радова - демонстративна	- развијање креативности, стваралачког рада, уредности, прецизности, изграђивање личних критичких ставова према загађењу животне средине
<u>Хуманитарне активности</u>	10	- прикупљање новца, школског прибора, играчака... - припреме за крос - посете	- демонстративна - кооперативна - дијалoшка	- развијање хуманог односа - поштовање разлика и разумевање туђих потреба - развијање такмичарског духа
<u>Спортске активности</u>				- развијање такмичарског духа

	20	- игра - различити облици кретног изражавања	- демонстративна - кооперативна - дијалoшка	- развијање моторике спретности, физичких способности
<u>Културне активности</u>	20	- посете културним установама - јавни наступи - припремаза такмичење рецитатора	- демонстративна - текстуална - стваралачка - игра улога	- развијање опште културе - развијање и подстицање стваралачке активности - развијање маште, оригиналности, смисла за лепо

Садржаји програма	Начин остваривања програма
<u>Друштвене активности</u>	Радионице „Школа без насиља“ Активности поводом обележавања: Дан планете Земље, Дан воде, Дан борбе против пушења, Дан заштите животне средине
<u>Техничке активности</u>	- Уређење школског простора Израда честитки поводом значајних датума
<u>Хуманитарне активности</u>	- Акције поводом Дечијенедеље - Јесењи крос - Сарадња са Црвеним крстом - Помоћ болесном другу - Помоћ старим особама
<u>Спортске активности</u>	Организовање спортских такмичења - одељенска - међуодељенска - међушколска

<u>Културне активности</u>	Посете: - позоришту - музеју -учествовање у активностима поводом школских празника
----------------------------	---

Друштвене, техничке, хуманитарне, спортске и културне активности – други разред

Слободне активности: 36 часа				
Садржаји програма	Број часова	Активности ученика	Активност наставника	Циљеви и задаци садржаја програма
Друштвене активности	11	- сарадња са локалном заједницом - развијање свести о Здравом начину живота - поштовање разлика и уважавање својих и туђих потреба	-организује предавања -упућује на литературу -ради на јачању међусобног уважавања и толеранције	- Сарадња са локалном заједницом - Развијање свести о здравом начину живота - Поштовање разлика и уважавање својих и туђих потреба
Техничке активности: - Уређење школског простора - Израда честитки поводом значајних датума	5	- развијање креативност стваралачког рада, уредности, прецизностиизграђивање личних критичких ставова према загађењу животне средине	-подстиче креативност -инсистира на уредности и поштовању утврђених правила	- Развијање креативности, стваралачког рада, уредности, прецизности, изграђивање личних критичких ставова према загађењу животне средине
Хуманитарне активности - акције поводом Дечје недеље	5	- развијање хуманог односа -поштовање разлика и разумевање туђих потреба	-развија хуманост -организује акције скупљања прилога	- Развијање хуманог односа - Поштовање разлика и разумевање туђих потреба

- Јесењи крос - Помоћ болесном другу - Помоћ старим особама				
Спортске активности Организовање спортских такмичења - одељенска међуодеље-нска - међушколска	5	- развијање такмичарског духа - развијање моторике спретности, физичких способно-сти	-развија такмичарски дух -организује игре	- Развијање такмичарског духа - Развијање моторике спретности, физичких способности
Културне активности - учествовање у активностима поводом школских празника	10	- развијање опште културе - развијање и подсти-цање стваралачке активности - развијање маште, оригиналности, смисла за лепо	-организује приредбе -подстиче креативност -усмерава на културно и лепо понашање	- Развијање опште културе - Развијање и подстицање стваралачке активности - Развијање маште, оригиналности, смисла за лепо

Садржај програма	Начин остваривања програма
Друштвене активности	Развијање свести о здравом начину живота Поштовање разлика и уважавање својих и туђих потреба
Техничке активности: - Уређење школског простора - Израда честитки поводом значајних датума	Развијање креативности, стваралачког рада, уредност, прецизност, изграђивање личних критичких ставова према загађењу животне средине
Хуманитарне активности	Развијање хуманог односа

- акције поводом Дечје недеље - Јесењи крос - Помоћ болесном другу - Помоћ старим особама	Поштовање разлика и разумевања туђих потреба
Спортске активности Организовање спортских такмичења - одељенска међуодеље-нска - међушколска	Развијање такмичарског духа Развијање моторичке спретности и физичких способности
Културне активности - учествовање у активностима поводом школских празника	Развијање опште културе Развије и подстицање стваралачке активности Развијање маште, оригиналности, смисао за лепо

Друштвене, техничке, хуманитарне, спортске и културне активности – трећи разред

Слободне активности: 36 часа				
Садржаји програма	Број часова	Активности ученика	Активност наставника	Циљеви и задаци садржаја програма
Друштвене активности: - Сарадња са локалном заједницом -Предавања из области здравља	6	- сарадња са локалном заједницом - развијање свести о здравом начину живота - поштовање разлика и уважавање својих и туђих потреба	-организује предавања -упућује на литературу -ради на јачању међусобног уважавања и толеранције	- Сарадња са локалном заједницом - Развијање свести о здравом начину живота - Поштовање разлика и уважавање својих и туђих потреба

Техничке активности: - Уређење школског простора - Израда честитки поводом значајних датума	9	- развијање креативност стваралачког рада, уредности, прецизности и изграђивање личних критичких ставова према загађењу животне средине	- подстиче креативност - инсистира на уредности и поштовању утврђених правила	- Развијање креативности, стваралачког рада, уредности, прецизности, изграђивање личних критичких ставова према загађењу животне средине
Хуманитарне активности - акције поводом Дечје недеље - Јесењи крос - Помоћ болесном другу - Помоћ старим особама	4	- развијање хуманог односа - поштовање разлика и разумевање туђих потреба	- развија хуманост - организује акције скупљања прилога	- Развијање хуманог односа - Поштовање разлика и разумевање туђих потреба
Спортске активности Организовање спортских такмичења - одељенска међуодељенска - међушколска	9	- развијање такмичарског духа - развијање моторике спретности, физичких способности	- развија такмичарски дух - организује игре	- Развијање такмичарског духа - Развијање моторике спретности, физичких способности
Културне активности		- развијање опште културе	- организује приредбе	- Развијање опште културе - Развијање и подстицање стваралачке активности

- учествовање у активностима поводом школских празника	8	- развијање и подстицање стваралачке активности - развијање маште, оригиналности, смисла за лепо	- подстиче креативност - усмерава на културно и лепо понашање	- Развијање маште, оригиналности, смисла за лепо
--	---	---	--	--

Слободне активности - садржаји програма	Начин остваривања програма
Друштвене активности: - Сарадња са локалном заједницом - Предавања из области здравља	- организовање активности у сарадњи са локалном заједницом - организовање предавања из области здравља
Техничке активности: - Уређење школског простора - Израда честитки поводом значајних датума	- акције уређења школског простора - усмеравање на обележавање значајних датума путем израде честитки
Хуманитарне активности - акције поводом Дечје недеље - Јесењи крос - Помоћ болесном другу - Помоћ старим особама	Обележавање Дечије недеље одабраним активностима (приредба, цртање, помоћ сиромашним) - организовање Јесењег кроса - организовање помоћи болесном другу и старијим особама
Спортске активности Организовање спортских такмичења - одељенска међуодељенска - међушколска	- организовање спортских сусрета - организовање игара;
Културне активности	- организовање приредби

- учествовање у активностима поводом школских празника	- спортски сусрети
--	--------------------

Друштвене, техничке, хуманитарне, спортске и културне активности – четврти разред

Слободне активности: 36 часа				
Садржаји програма	Број часова	Активности ученика	Активност наставника	Циљеви и задаци садржаја програма
Друштвене активности: - Сарадња са локалном заједницом -Предавања из области здравља	9	- сарадња са локалном заједницом - развијање свести о здравом начину живота - поштовање разлика и уважавање својих и туђих потреба	-организује предавања -упућује на литературу -ради на јачању међусобног уважавања и толеранције	- Сарадња са локалном заједницом - Развијање свести о здравом начину живота - Поштовање разлика и уважавање својих и туђих потреба
Техничке активности: - Уређење школског простора - Израда честитки поводом значајних датума	4	- развијање креативност стваралачког рада, уредности, прецизности и изграђивање личних критичких ставова према загађењу животне средине	-подстиче креативност -инсистира на уредности и поштовању утврђених правила	- Развијање креативности, стваралачког рада, уредности, прецизности, изграђивање личних критичких ставова према загађењу животне средине

Хуманитарне активности - акције поводом Дечје недеље - Јесењи крос - Помоћ болесном другу - Помоћ старим особама	6	- развијање хуманог односа - поштовање разлика и разумевање туђих потреба	-развија хуманост -организује акције скупљања прилога	- Развијање хуманог односа - Поштовање разлика и разумевање туђих потреба
Спортске активности Организовање спортских такмичења - одељенска међуодељенска - међушколска	5	- развијање такмичарског духа - развијање моторике спретности, физичких способности	-развија такмичарски дух -организује игре	- Развијање такмичарског духа - Развијање моторике спретности, физичких способности
Културне активности - учествовање у активностима поводом школских празника	12	- развијање опште културе - развијање и подстицање стваралачке активности - развијање маште, оригиналности, смисла за лепо	-организује приредбе -подстиче креативност -усмерава на културно и лепо понашање	- Развијање опште културе - Развијање и подстицање стваралачке активности - Развијање маште, оригиналности, смисла за лепо

ПРОГРАМ РАДА - ЛИТЕРАРНО - РЕЦИТАТОРСКА СЕКЦИЈА

	Назив активности	Разред	Планирано часова на годишњем нивоу
Септембар	-Формирање секције -Избор и анализа садржаја поводом Дана школе -Припрема за наступ на школској свечаности -Увежбавање наступа	V-VIII	1 1 1 1
Октобар	-Генерална проба -Чиниоци изражајног казивања -Акценатске вежбе -Обрада изабране песме	V-VIII	1 1 1 1
Новембар	-Истраживање облика изражавања песме -Вежбе интонације и интензитета -Паузе у рецитовању, понављање, рефрени, вежбе темпа, мимике и гестикулације -Избор анализе садржаја за наступ на школској свечаности	V-VIII	1 1 1 1
Децембар	-Увежбавање за наступ -Генерална проба пред наступ -Избор и анализа садржаја за прославу Нове године -Генерална проба пред новогодишњи наступ	V-VIII	1 1 1 1
Јануар	-Избор садржаја за прославу Светог Саве -Генерална проба	V-VIII	1 1
Фебруар	-Историја говорне уметности: историја позоришта, драме, беседништво -Беседништво -Припрема за такмичење у беседништву -Такмичење у беседништву	V-VIII	1 1 1 1
Март	-Посета другим секцијама (драмска, ликовна) и сарадња са њима	V-VIII	1

	-Посета позоришту -Дискусија о одгледаној представи -Сусрет са професионалним глумцем		1 1 1
Април	-Рецитовање -Избор песама за рецитовање -Припрема за такмичење у рецитовању -Припрема за такмичење у рецитовању	V-VIII	1 1 1 1
Мај	-Припрема за такмичење у рецитовању -Увежбавање наступа за такмичење -Генерална проба -Такмичење у рецитовању	V-VIII	1 1 1 1
Јун	-Рецитовање најбољих садржаја из протекле године -Анализа рада секције и садржај	V-VIII	1 1

ПРОГРАМ РАДА - МАКЕТАРСКО-МОДЕЛАРСКА СЕКЦИЈА

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ

- да се ученици упознају са основним техничким законитостима на којима почива архитектура и грађевинарство
- да ученицима пружи потребна теоријска знања о материјалима и техничко-технолошким поступцима у савременом грађевинарству
- да оспособи ученике да умеју користити техничке цртеже и шеме као и да знају своје замисли претворити у технички цртеж
- да оспособи ученике за самосталан практичан рад
- да подстиче развој стваралаштва у области грађевинарства

МАКЕТАРСКО-МОДЕЛАРСКА СЕКЦИЈА – годишњи фонд часова 36				
Садржаји програма	Број часова	Активности ученика	Активности наставника	Циљеви и задаци садржаја програма
-Упознавање са циљевима и задацима секције, као и са програмом рада	4	- слушају - посматрају - причају	-упознаје ученике са значајем моделарско-макетарске секције	- упознавање ученика са основним техничким законитостима на којима почива архитектура и грађевинарство и моделарство

<ul style="list-style-type: none"> - Техничко-технолошка документација у грађевинарству (моделарству) - Цртање планова, размера - Значај макетарства (моделарства) 	4	<ul style="list-style-type: none"> - слушају - читају - пишу - причају - посматрају - цртају 	<ul style="list-style-type: none"> -уознавање ученика са техничко-технолошком документацијом - објашњавање значаја макетарства и моделарства, као и њена примена 	<ul style="list-style-type: none"> -уознавање са значајем техничко-технолошке документације - развијање техничке културе и писмености - подстиче афинитете ка техничким занимањима
<ul style="list-style-type: none"> - Познавање материјала у грађевинарству (моделарству) - Разматрање више планова за израду макета (модела) и избор једног или више њих 	4	<ul style="list-style-type: none"> - слушају - читају - цртају - посматрају 	<ul style="list-style-type: none"> - упознаје ученике са материјалима у грађевинарству(моделарству) - објашњава значај правилног избора материјала у изради модела (макете) - упознаје ученике са правилним руковањем алатима и прибором при изради модела (макете) 	<ul style="list-style-type: none"> - упознавање ученика са врстама и својствима материјала у макетарству (моделарству) -оспособљавање ученика за правилан избор и руковање са материјалима и алатима
<ul style="list-style-type: none"> - Рад на изабраном пројекту 	4	<ul style="list-style-type: none"> - слушају - читају - цртају - посматрају - питају - праве 	<ul style="list-style-type: none"> - упознаје ученике са поступцима и фазама израде пројекта - оспособљава ученике за самосталан рад на пројекту 	<ul style="list-style-type: none"> - уче да теоријска знања примене у практичној изради пројекта - развијање техничке културе и писмености - омогућује самосталност у изради пројекта
<ul style="list-style-type: none"> - Израда макете (модела) 	4	<ul style="list-style-type: none"> - слушају - посматрају - цртају - израђују - практичан рад 	<ul style="list-style-type: none"> - оспособљава ученике за примену теоријски стечених знања у изради конкретне макете (модела) - оспособљава ученике за развијање моторичких вештина 	<ul style="list-style-type: none"> - примена теоријских знања у пракси - развијање моторичких вештина - правилно руковање алатима и прибором при изради модела и макета

			- уче ученике да користе средства за заштиту на раду	
- Рад на макети (моделу) и припрема за такмичење и смотре	10	- посматрају - слушају - цртају - учествују у припреми за такмичење и смотре - практичан рад	- оспособљавају ученике за практичну примену знања стечених претходним садржајима - оспособљава ученике за самосталан рад - развија позитиван такмичарски дух	- омогућава развијање техничке културе и писмености - примена стечених знања на конкретном задатку - примена стечених знања у пракси - развијање такмичарског духа - оспособљавање за будућа занимања из области архитектура и грађвинарство, машинства
- Рад на макетама и моделима по слободном избору	5	- посматрају - слушају - практичан рад -цртају	- координирају радом - развијају склоности ка естетици - оспособљавају за будућа занимања из области технике	- подстиче развој стваралаштва из области архитектура и грађевинарство - подстиче развој стваралаштва из области моделарства - развија способност примене стечених знања у пракси и свакодневном животу - припрема за будућа занимања
- Анализа резултата учешћа на такмичењима и смотрама	1	- дискутују - причају -анализирају -коментаришу	- слушају - коментаришу - оспособљавају ученике да самостално раде - развијају такмичарски дух	- омогућава развијање техничке културе и писмености - припрема за будућа занимања из области технике - омогућава развијање критичког мишљења

Начин остваривања програма

Програм макетарско-моделарске секције се остварује у кабинету за техничко информатичко образовање.

У кабинету се изводе следеће активности:

- Упознавање са значајем макетарско-моделаске секције
- Упознавање са материјалима, алатима и средствима за израду макета (модела)
- Упознавање са основним принципима израде техничких цртежа и њихово читање
- Упознавање са алгоритмом израде модела или макете
- припрема за такмичења и смотре
- Координација разговора ученик – наставник

ПРОГРАМ РАДА - ЛИКОВНА СЕКЦИЈА

Ликовну секцију чине углавном талентовани ученици, али и други који показују интересовање за област ликовне уметности.

Садржаји програма:

- постављање сталне ликовне изложбе
- организовање и постављање изложби са различитом ликовном тематиком, ликовно-проблемских изложби, изложби медија или технике..
- организовање и представљање радова на школским такмичењима и конкурсима
- селекција радова и естетско процењивање за учешће на општинским, регионалним, републичким, међународним конкурсима
- организовање изложби и афирмација ученика ван школе (Народна библиотека, Народно позориште)
- припрема сценографије и костима приликом обележавања одређених датума (Дан школе, Савиндан)
- ангажовање на естетском уређењу школе.

Редни број теме	Број часова	Активности ученика у образовно-васпитном раду	Активности наставника у образовно-васпитном раду	Облици остваривања програма	Оперативни задаци извођења програма
1. Упознавање чланова секције и договор о даљем раду.	1	- слушају, посматрају, причају	- презентују на размишљање, повезивање, закључивање и примену знања - прате и усмеравају рад ученика	- монологска, дијалогска, демонстративна,	- упознавање са програмом ликовне секције
2. Постављање сталне ликовне изложбе	1	- слушају, посматрају, причају, описују, упоређују, планирају, постављају изложбу	- подстичу на размишљање, повезивање, закључивање и примену знања. - прате и усмеравају рад ученика - подстичу свест о значају естетских вредности и њихове улоге у стварању амбијента пријатног за живот и рад.	- монологска, дијалогска, демонстративна, метода практичног рада	- Развијање критичког и естетског мишљења - повезивање различитих естетских вредности у смислене целине. - планирање распореда радова у ходнику школе - реализација изложбе
3. Припрема сценографије и костима приликом обележавања дана школе	2	- слушају, посматрају, причају, описују, планирају, праве	- подстичу на размишљање, повезивање, закључивање и примену знања	- монологска, дијалогска, демонстративна, метода практичног рада	- стицање представе о функцији сценског простора - развијање осећаја за тумачење драмског текста

			-прате и усмеравају рад ученика -		кроз визуелну форму -просторно планирање
4. Ликовни материјали и технике, ван обавезног школског програма.	12	- слушају, посматрају, причају, описују, упоређују, користе нове материјале и технике у свом раду.	- презентују наставни садржај -подстичу на размишљање, повезивање, закључивање и примену знања -прате и усмеравају рад ученика	- монологска, дијалогска, демонстративна,	- стицање представе и схватање могућности коришћења нових материјала и техника у ликовном изражавању. (уљани пастел, акрил, сликање бојеним песком, асамблаж, деколаж, графичке технике...) - развијање особеног ликовног израза код ученика. - развијање естетских вредности и осећаја. - развијање критичког мишљења према свом и туђем раду - практична примена знања у свакодневном животу

<p>5. Постављање ликовне изложбе, Савиндана поводом</p>	<p>1</p>	<p>- слушају, посматрају, причају, описују, упоређују, планирају, постављају изложбу</p>	<p>-подстичу на размислање, повезивање, закључивање и примену знања. -прате и усмеравају рад ученика -подстичу свест о значају естетских вредности и њихове улоге у стварању амбијента пријатног за живот и рад.</p>	<p>- монолошка, дијалогска, демонстративна, метода практичног рада</p>	<p>-Развијање критичког и естетског мишљења - повезивање различитих естетских вредности у смислене целине. - планирање распореда радова у ходнику школе -реализација изложбе</p>
<p>6. Ликовни материјали и технике, ван обавезног школског програма.</p>	<p>14</p>	<p>- слушају, посматрају, причају, описују, упоређују, користе нове материјале и технике у свом раду.</p>	<p>- презентују наставни садржај -подстичу на размислање, повезивање, закључивање и примену знања -прате и усмеравају рад ученика</p>	<p>- монолошка, дијалогска, демонстративна,</p>	<p>- стицање представе и схватање могућности коришћења нових материјала и техника у ликовном изражавању. (уљани пастел, акрил, сликање бојеним песком, асамблаж, деколаж, графичке технике...) - развијање особеног ликовног израза код ученика. - развијање естетских вредности и осећаја.</p>

					<ul style="list-style-type: none"> - развијање критичког мишљења према свом и туђем раду - практична примена знања у свакодневном животу
7. Селекција радова и естетско процењивање за учешће на општинским, регионалним, републичким, међународним конкурсима	2	<ul style="list-style-type: none"> - слушају, посматрају, причају, описују, упоређују, врше естетску процену радова 	<ul style="list-style-type: none"> - подстичу на размишљање, повезивање, закључивање и примену знања. - прате и усмеравају рад ученика - подстичу свест о значају естетских вредности. - потстичу слободу мишљења и изношење личних естетских вредности и ставова 	дијалогска, демонстративна, метода разговора	<ul style="list-style-type: none"> - развијање естетских вредности и осећаја. - развијање критичког мишљења према свом и туђем раду
8. Организовање и реализација школске изложбе, најбољих радова, по мишљењу чланова ликовне секције	3	<ul style="list-style-type: none"> - слушају, посматрају, причају, описују, упоређују, планирају, постављају изложбу 	<ul style="list-style-type: none"> - подстичу на размишљање, повезивање, закључивање и примену знања. - прате и усмеравају рад ученика - подстичу свест о значају естетских вредности и њихове 	<ul style="list-style-type: none"> - монолошка, дијалогска, демонстративна, метода практичног рада 	<ul style="list-style-type: none"> - Развијање критичког и естетског мишљења - повезивање различитих естетских вредности у смислене целине. - планирање распореда радова у ходнику школе

			улоге у стварању амбијента пријатног за живот и рад.		-реализација изложбе
--	--	--	--	--	----------------------

ПРОГРАМ РАДА – ЕКОЛОШКА СЕКЦИЈА

Редни број теме	Број часова	Садржај програма	Активности ученика у образовно-васпитном раду	Активности наставника у образовно-васпитном раду	Облици остваривања програма	Оперативни задаци извођења програма
1.	2	Акција: Обележавање 16. септембра, Дана озонског омотача	-слушају -повезују -схватају -сарађују са другим школама у граду -упознају -усвајају -представљају резултате рада	- презентују наставни садржај -подстичу на размишљање, повезивање, закључивање и примену знања -прате и усмеравају рад ученика -подстичу свест о значају озонског омотача и његовом уништавању	-фронтални, -индивидуални, -групни -рад у пару	Ученици треба да: -схвате значај озонског омотача за опстанак живих бића -упознају људске активности и загађиваче који уништавају озонски омотач -схвате последице неодговорног понашања -се упознају са могућностима заштите животне средине
2.	6.	Примарна селекција отпада	-слушају -повезују -схватају	- презентују наставни садржај -подстичу на размишљање,	-фронтални, -индивидуални, -групни -рад у пару	Ученици треба да: -упознају значај примарне селекције отпада и рециклаже папира,

			-развијај у еколошку свест -истражују у -учествују у радионицама и еко-патролама -учествују у вршњачкој едукацији и едукацији грађана -представљају резултате и продукте свога рада на сајту школе и школском часопису -сарађују са другим секцијама у школи	повезивање, закључивање и примену знања -прате и усмеравају рад ученика -подстичу свест о значају примарне селекције -организују радионице и практичан рад ученика -организују сарадњу са осталим школама	-теренски рад	пластике, метала, стакла и органског отпада -развију способност преношења знања на остале ученике и чланове своје породице -развијају креативност, еколошки пожељно понашање и способност лобирања и презентовања резултата рада
--	--	--	---	---	---------------	--

3.	4	Акција: Посета регионалној санитарној депонији Дубоко	<ul style="list-style-type: none"> -слушају -повезују -схватају -сарађују са другим школама у граду -упознају -усвајају -посматрају 	<ul style="list-style-type: none"> - презентују наставни садржај -подстичу на размишљање, повезивање, закључивање и примену знања -прате и усмеравају рад ученика -подстичу свест о значају примарне селекције отпада -организују посету депонији 	<ul style="list-style-type: none"> -фронтални, -индивидуални, -групни -теренски рад 	<p>Ученици треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> -упознају значај и функционисање примарне и секундарне селекције отпада -развију способност преношења знања на остале ученике и чланове своје породице
4.	2	Израда компостера у школском дворишту	<ul style="list-style-type: none"> слушају -повезују -схватају -упознају -усвајају -посматрају -представљају резултате рада -едукују друге ученике 	<ul style="list-style-type: none"> -подстичу на размишљање, повезивање, закључивање и примену знања -прате и усмеравају рад ученика -подстичу свест о значају примарне селекције отпада 	<ul style="list-style-type: none"> -фронтални, -индивидуални, -групни -теренски рад 	<p>Ученици треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> -упознају значај и функционисање примарне и секундарне селекције отпада -упознају процес стварања земљишта од органског отпада -развију способност преношења знања на остале ученике и чланове своје породице

5.	2	Акција: Продишимо!	-слушају -повезују -схватају -сарађују са другим школама у граду -упознају -усвајају -представљају резултате рада	- презентују наставни садржај -подстичу на размишљање, повезивање, закључивање -прате и усмеравају рад ученика -организују сарадњу са осталим школама	-фронтални, -индивидуални, -групни -рад у пару -теренски рад	Ученици треба да: -упознају јавност са квалитетом ваздуха у нашем граду и последицама по здравље људи --се упознају са могућностима заштите животне средине
6.	2	Акција: Обележавање 4. новембра, Дана климатских промена	-слушају -повезују -схватају -сарађују са другим школама у граду -упознају -усвајају -представљају резултате рада	- презентују наставни садржај -подстичу на размишљање, повезивање и закључивање -прате и усмеравају рад ученика --организују сарадњу са осталим школама	-фронтални, -индивидуални, -групни -рад у пару	Ученици треба да: -упознају еколошке факторе и њихов значај за живи свет -схвате повезаност загађивања и климатских промена -се упознају са могућностима заштите животне средине
7.	10	Зелени талас	-слушају -повезују -схватају -истражују	- презентују наставни садржај -подстичу на размишљање, повезивање, закључивање	-фронтални, -индивидуални, -групни -рад у пару -теренски рад	Ученици треба да: -упознају еколошке факторе и њихов значај за живи свет

			-учествују у радионицама -представљају резултате и продукте свога рада на сајту школе и школском часопису -сарађују са другим школама у граду	и примену знања -прате и усмеравају рад ученика -организују радионице и практичан рад ученика		-схвате повезаност загађивања и климатских промена -схвате узајамне односе живих бића и животне средине и динамику односа материје и енергије -схвате значај еколошке равнотеже за одржавање екосистема -остваре сарадњу са ученицима из других школа и презентују добијене резултате
8.	2	Акција: Обележавање 5. марта, Дана енергетске ефикасности	-слушају -повезују -схватају -истражују -упознају -усвајају -представљају резултате рада	- презентују наставни садржај -подстичу на размишљање, повезивање, закључивање и примену знања -прате и усмеравају рад ученика	-фронтални, -индивидуални, -групни, -рад у пару	Ученици треба да: -упознају појам и концепцију одрживог развоја -да упознају појам, значај и ограниченост природних ресурса -упознају значај селекције и прераде отпада и енергетске ефикасности
9.	2	Акција: Обележавање 22.марта, Дана вода	-слушају -повезују -схватају	- презентују наставни садржај -подстичу на размишљање,	-фронтални, -индивидуални, -групни -рад у пару	Ученици треба да: -упознају значај воде као фактора живота и извора загађивања вода

			-истражују -упознају -усвајају -представљају резултате рада	повезивање, закључивање и примену знања -прате и усмеравају рад ученика	-теренски рад	-упознају последице које изазива загађена вода на живи свет -се упознају са рационалним коришћењем воде и могућностима заштите животне средине
10.	2	Акција: Обележавање 22.априла, Дана планете Земље	-слушају -повезују -схватају -истражују -учествују у радионицама -представљају резултате и продукте свога рада на сајту школе и школском часопису -сарађују са другим школама у граду	- презентују наставни садржај -подстичу на размишљање, повезивање, закључивање и примену знања -прате и усмеравају рад ученика -организују радионице и практичан рад ученика	-фронтални, -индивидуални, -групни -рад у пару -теренски рад	Ученици треба да: - упознају јавност са загађивањем планете Земље и последицама по опстанак живота -се упознају са могућностима заштите животне средине -остваре сарадњу са ученицима из других школа и презентују добијене резултате
11.	2	Акција: Обележавање 5.јуна, Дана заштите животне средине	-слушају -повезују -схватају -истражују	- презентују наставни садржај -подстичу на размишљање, повезивање, закључивање	-фронтални, -индивидуални, -групни -рад у пару -теренски рад	Ученици треба да: -учествују у акцијама чишћења и уређивања простора

			-учествују у радионицама -представљају резултате и продукте свога рада на сајту школе и школском часопису -сарађују са другим школама у граду	и примену знања -прате и усмеравају рад ученика -организују радионице и практичан рад ученика		-се упознају са могућностима заштите животне средине -остваре сарадњу са ученицима из других школа и презентују добијене резултате
--	--	--	---	---	--	---

ПРОГРАМ РАДА - БИБЛИОТЕЧКА СЕКЦИЈА

Редни број теме	Број часова	Садржај програма	Активности ученика у раду секције	Активности наставника у раду секције	Облици остваривања програма	Оперативни задаци извођења програма
1.	4	Упознавање ученика са историјатом настанка књига и развојем библиотеке (упознавање ученика 1.разреда са библиотеком)	- слушају - схватају - анализирају и расправљају о темама из прошлости књижевности и библиотека - развијају читалачку свест	- подстиче и развија читалачко интересовање код ученика - прати рад и држи предавања - издаје конкретне задатке	- индивидуални - фронтални	- упознавање значаја читања и писања - развијање креативности и способности комуникације и културе читања

2.	6	Упознавање са деловима књиге;упознавање са смештајем,техником издавања и враћања књига,вежбе у брзом проналажењу књига	<ul style="list-style-type: none"> - читају - слушају - коментаришу - примењују знања 	<ul style="list-style-type: none"> - држи предавања - усмерава рад ученика - подстиче колективни дух 	<ul style="list-style-type: none"> - фронтални - групни -индивидуални 	<ul style="list-style-type: none"> - развијање читалачког интересовања - активно учествовање у свим активностима - схватање значаја чувања књига
3.	6	Организовање и уређење школске библиотеке (сређивање полица,санирање поцепаних књига...)	<ul style="list-style-type: none"> - учествују у раду - примењују знања - слушају - анализирају 	<ul style="list-style-type: none"> - прати и усмерава рад - подстиче колективни дух - подстиче свест о чувању књига 	<ul style="list-style-type: none"> - групни - индивидуални - фронтални 	<ul style="list-style-type: none"> -подстицање и развијање читалачког интересовања - стицање знања из различитих области - развијање креативности
4.	6	Упознавање са популарним делима и писцима; Истицање најчитанијих књига и препорука за читање	<ul style="list-style-type: none"> - слушају - коментаришу - анализирају 	<ul style="list-style-type: none"> - издаје конкретне задатке - прати и усмерава рад - подстиче на размишљање 	<ul style="list-style-type: none"> - фронтални - групни - рад у пару 	<ul style="list-style-type: none"> - развијање информационе писмености - развијање читалачке,комуникационе,истраживачке способности
5.	10	Сарадња са осталим секцијама;уређење паноа за различите датуме (Дан школе,Свети Сава...)	<ul style="list-style-type: none"> - примењују знања - коментаришу - активно учествују у свим активностима (изради паноа...) 	<ul style="list-style-type: none"> - усмерава рад ученика - подстиче на размишљање - издаје конкретне задатке 	<ul style="list-style-type: none"> - групни - индивидуални - фронтални - рад у пару 	<ul style="list-style-type: none"> - развијање читалачке способности - развијање креативности - развијање културе читања и писања - развијање колективног духа

6.	4	Планирање и организовање књижевног сусрета (посета песника или писца)	- учествују у раду - коментаришу - развијају читалачку свест - повезују и примењују знања	- подстиче свест о потреби читања - прати и усмерава рад ученика - издаје конкретне задатке	- групни - фронтални - индивидуални	- развијање самосталности у процесу стицања знања - развијање креативности - стицање знања о животу и раду познатих писаца
----	---	---	--	---	---	--

ПРОГРАМ РАДА – СПОРТСКА-ФУДБАЛСКА СЕКЦИЈА

Спортска секција фудбал – годишњи фонд часова 36						
Тематска целина	Садржаји програма	Број часова	Активности ученика у образовно-васпитном раду	Активности наставника у образовно-васпитном раду	Облици остваривања програма	Оперативни задаци извођења програма
1. Фудбал	1. Вођење, додавање лопте	5	- слушају, посматрају, причају, трче, анализирају	- презентују наставни садржај -подстичу на размишљање, повезивање, закључивање и примену знања -прате и усмеравају рад ученика -демонстрирају	-демонстративна, вербална	- стекну преставу о значају физичке културе, овладају вестином додавања и вођења лопте
	2. Шутирање и дриблинг	8	- слушају, посматрају, причају, трче, анализирају	- презентују наставни садржај -подстичу на размишљање,	-демонстративна, вербална	- стекну преставу о значају физичке културе, овладају вестином дриблинга

				повезивање, закључивање и примену знања -прате и усмеравају рад ученика -демонстрирају		лопте, развијају прецизност и кординацију
	3. Тактика игре напад и одбрана	12	- слушају, посматрају, причају, трче, анализирају	- презентују наставни садржај -подстичу на размишљање, повезивање, закључивање и примену знања -прате и усмеравају рад ученика -демонстрирају	-демонстративна, вербална	- стекну преставу о значају физичке културе, овладају вестином дриблинга лопте, развијају прецизност и кординацију
	4. Игра, примена правила и такмичење	11	- слушају, посматрају, причају, трче, анализирају	- презентују наставни садржај -подстичу на размишљање, повезивање, закључивање и примену знања -прате и усмеравају рад ученика -демонстрирају	-демонстративна, вербална	- стекну преставу о значају физичке културе, овладају вестином дриблинга лопте, развијају прецизност и кординацију, развијање такмичарског духа и тимског рада

Недеља спорта: Прво полугодиште – задња радна недеља у октобру
Друго полугодиште – задња радна недеља у априлу

5. ПРОГРАМ ПРОФЕСИОНАЛНЕ ОРИЈЕНТАЦИЈЕ

Циљ професионалне оријентације у основној школи јесте развијање спремности ученика да стиче знања и искуства о себи и свету рада, да доноси реалне одлуке у погледу свог даљег образовања и опредељивања, свестан шта оне значе.

Основни општи **задаци** програма професионалне оријентације су:

- упознавање, праћење и подстицање развоја индивидуалних карактеристика личности ученика значајних за усмеравање њиховог професионалног развоја и њихово подстицање да и сами свесно доприносе сопственом развоју
- упознавање ученика са светом рада и занимања, системом средњег образовања и васпитања
- формирање правилних ставова према раду
- подстицање ученика на испитивачко, истраживачко понашање према себи и свету
- оспособљавање ученика за планирање свог професионалног развоја и доношење реалних и зрелих одлука у вези са избором занимања и правцима стручног оспособљавања
- успостављање сарадње са родитељима ученика и њихово оспособљавање за пружање помоћи деци и подстицање и усмеравање њиховог професионалног развоја
- успостављање сарадње са установама и институцијама које могу допринети успешнијем професионалном развоју ученика.

Носиоци реализације програмских садржаја професионалне оријентације су:

- о психолог школе као координатор и реализатор одређених активности,
- о педагог школе
- о одељенске старешине и предметни наставници.

Руководилац тима:

Александра Јокић.

Чланови тима:

Милош Рацић,

Душко Мијаиловић,

Весна Дедић.

ПРОГРАМ ПРОФЕСИОНАЛНЕ ОРИЈЕНТАЦИЈЕ

АКЦИОНИ ПЛАН РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПРОГРАМА ПРОФЕСИОНАЛНЕ ОРИЈЕНТАЦИЈЕ УЧЕНИКА

Програм професионалне оријентације има за циљ да ученици, од најранијег узраста, упознају себе и своје способности, путеве школовања и путеве каријере како би промишљено донели одлуку о избору школе и планирали своју каријеру. Професионална оријентација треба да омогући освешћивање личних капацитета ученика, да понуди избор школовања и занимања, да прати промене у односу на избор занимања и да допринесе доношењу самосталне одлуке о избору школе и занимања. Важно је да ученици стекну увид о односу личних компетенција и захтева школе и занимања.

Ред број	Задатак	Планиране активности	Носиоци активности	Дина мика	Начин реализације	Очекивани резултати	Начин праћења реализације
1.	Упознавање ученика са светом занимања	Израда ликовних радова о разл.занимањима и разговор о постојању разл. занимања	Учитељи, васпитачи у пред. групама	Прво и друго полугодиште	цртање, разговор о занимањима	Ученици разликују занимања и умеју да опишу свако занимање у складу са узрастом	Продукти
2.	Самоспознаја, упознавање са светом занимања	Радионице „Шта ћу бити кад порастем“ у 3. разреду	Психолог	Прво полугодиште	радионице	Путем разговора и израде визит карти ученици су подстакнути да размишљају о избору занимања	Плакати са визит картама у учионицама
	Самоспознаја, упознавање са путевима школовања и путевима каријере како би ученици промишљено донели одлуку о избору школе	Реализација радионица из програма „Професионална оријентација на прелазу у средњу школу“ у 8. разреду	Тим за ПО, одељ. стар. и настав. ГВ	Прво и друго полугодиште	радионице	Ученици су стекли увид у сопствене способности и интересовања, упознали се са образ. профилима средњих школа и различитим занимањима и донели су одлуку о образовном профилу	Продукти

3.	и планирали своју каријеру					који ће уписати	
4.	Упознавање са путевима школовања, захтевима обр. профила средњих школа и путевима каријере како би ученици промишљено донели одлуку о избору школе и планирали своју каријеру	Реализација реалних сусрета са светом занимања у оквиру програма „Професионална оријентација на прелазу у средњу школу“ за ученике 8. разреда	Александра Савић Никола Сокић	Друго полугодиште	Организ и реализација посета установама, предузећима, или људи различитих занимања часовима у школи	Ученици су се упознали се образовним профилима средњих школа и различитим занимањима и донели су одлуку о образовном профилу који ће уписати	Фотограф извештај о посети
5.	Упознавање ученика са проф. Интересовањима, самоспознаја	Примена Теста интересовања у 8. разреду	Психолог	Прво полугодиште	примена теста, разговор са ученицима у вези са резултатима теста	Ученици су се на основу резултата теста упознали са интересовањима за одређене области занимања које тест садржи	Тест
6.	Самоспознаја, упознавање са светом занимања и планирање каријере	Изложба радова ученика 8. разреда „Моје будуће занимање“ у холу школе	Психолог-координатор тима за ПО	Друго полугодиште	израда колажа, излагање радова	Ученици израдом колажа планирају образовни профил који желе да упишу	Колажи
	Планирање зајед. акција, реализације	Сарадња са локалним тимом за ПО-реализација	Психолог-координатор тима за ПО	Прво и друго полугодиште	састанци, акције	Реализација заједничких активности	Записници са састанака, фотографије,

7.	сусрета и других активности ПО	заједничких акција ПО					продукти
8.	Информисање ученика о образовним профилима средњих школа	Упознавање ученика 8. разреда са мрежом средњих школа и начином бодовања за упис у средњу школу	Одељ. старешине Психолог	Друго полугодиште	разговор на часовима одељенског старешине	Ученици су информисани о образовним профилима	Дневник рада
9.	Упознавање са путевима школовања, захтевима образовних профила средњих школа	Организовање посета представника средњих школа нашој школи и презентација њихових образ. профила и организовање посета ученика 8. разреда сред. школама	Александра Савић Никола Сокић Радомир Бошњаковић	Друго полугодиште	Организов. посета или презентација у школи, обавештав. ученика, организов. и реализација посета ученика ср. школама	Ученици су информисани о образовним профилима средњих школа и условима уписа	Дневник рада, фотографије
10.	Правовремено информисање о данима отвор. врата како би се ученици упознали са путевима школовања, захтевима образ. профила средњих школа	Упознавање ученика о реализацији дана отворених врата у средњим школама	Стручни сарадници	Друго полугодиште		Ученици су информисани о образовним профилима средњих школа и условима уписа	Фотографије
	Упознавање са путевима	Посета манифестацијама	наставници, одељењске	Друго полугодиште	посета штандовима	Ученици су информисани о	

11.	школовања, захтевима образивних профила средњих школа	презентовања образовних профила средњих школа	старешине		средњих школа	образовним профилима средњих школа и условима уписа	Фотогра фије, ТВ запис, презента ције
-----	---	---	-----------	--	------------------	--	---

Програм – ПРОФЕСИОНАЛНА ОРИЈЕНТАЦИЈА – радионице за 7. разред

<i>Време</i>	<i>Активности/теме</i>	<i>Начин реализације</i>	<i>Носиоци реализације</i>
октобар	1.Упознајем себе 2.У свету интересовања	Радионица, разговор	одељењски старешина ученици
новембар	3.Грађење сарадничког односа у одељењу: " У очима других"	Радионица, разговор	одељењски старешина ученици
децембар	6.Ја за 10 година	Радионица, разговор	одељењски старешина ученици
фебруар	9.Критеријуми за избор школе	Радионица, разговор	одељењски старешина ученици

април	12.Припрема сусрета са експертима	Радионица, разговор	одељењски старешина ученици
мај	17.Посета предузећу	Радионица, разговор	одељењски старешина ученици

Динамика реализације радионица за ученике седмог разреда које се не реализују на часовима одељењског старешине већ као пројектне активности(критеријум за одабир радионица које се не реализују на часовима ОС јесте трајење радионица-радионице које се реализују на часу ОС трају по 45минута а оне које се реализују као пројектне активности трају 60 и 90минута):

Назив радионице	Време реализације	Трејење радионице	Носиоци реализације
Радионица 4.: "У свету вештина и способности"	Новембар	90 минута	Одељенски старешина и тим за професионалну оријентацију
Радионица 5.: "У свету вредности"	Децембар	60 минута	Одељенски старешина и тим за професионалну оријентацију
Радионица 7.: "Самоспознаја –аутопортрет"	Јануар	60 минута	Одељенски старешина и тим за професионалну оријентацију
Радионица 8.: "Мој тип учења"	Фебруар	60 минута	Одељенски старешина и тим за професионалну оријентацију
Радионица 10.: "Слика савременог света рада" Радионица 11.: "Прикупљање"	Март	90 минута 45 минута	Одељенски старешина и тим за професионалну оријентацију

Радионица 13.:Експерти у нашој школи Радионица 14.: "Повезивање области рада са занимањима"	Април	90 минута 45 минута	Одељенски старешина и тим за професионалну оријентацију
Радионица 15.: "Припреме за интервју" Радионица 16.: "Спровођење интервјуа"	Мај	90 минута 90 минута	Одељенски старешина и тим за професионалну оријентацију
Радионица 18.: Посета средњој школи	Јун	90 минута	Одељенски старешина и тим за професионалну оријентацију

Програм – ПРОФЕСИОНАЛНА ОРИЈЕНТАЦИЈА – радионице за 8. разред

<i>Време</i>	<i>Активности/теме</i>	<i>Начин реализације:</i>	<i>Носиоци реализације</i>
октобар	1.Упознавање са протоколом 3.У свету интресовања	Радионица, разговор	одељењски старешина ученици
децембар	5.Изражавање својих осећања и потреба и разумевање осећања и потреба других	Радионица, разговор	одељењски старешина ученици
јануар	8.Опис занимања помоћу мапе ума	Радионица, разговор	одељењски старешина ученици

фeбруар	11.Образовни профили у средњим школама	Радионица, разговор	одељењски старешина ученици
април	17.Помоћ при професионалној оријентацији – експерти 18.Помоћ при професионалној оријентацији	Радионица, разговор	одељењски старешина ученици

Динамика реализације радионица за ученике осмог разреда које се не реализују на часовима одељењског старешине већ као пројектне активности:

Назив радионице	Време реализације	Трајење радионице	Носиоци реализације
2.Ја за десет година 4. Графикон интересовања	Новембар	45 минута 45 минута	Наставник ликовне културе Наставник грађанског васпитања
6.Какав сам на први поглед 7.Сазнајем са интернета куда после основне школе	Децембар	45 минута 45 минута	Наставник српског језика Наставник информатике
9.О стереотипима 10.Слика савременог света рада и кључне компетенције за занимање	Јануар	45 минута 60 минута	Наставник грађанског васпитања Одељенски старешина и тим за професионалну оријентацију
12.Мрежа средњих школа 13.Путеви образовања и каријере 14.Критеријум за избор школе	Фебеуар	45 минута 45 минута	Наставник информатике Наставник информатике Наставник информатике
15.Испитивање ставова 16.Оријентација ствара јасну слику	Март	45 минута 45 минута	Наставник грађанског васпитања Наставник грађанског васпитања
19.На разговору у предузећу 20.Обука за конкурисање	Мај	90 минута 45 минута	Наставник грађанског васпитања

21.Моја одлука о школи и занимању 22.Саветодавни рад		45 минута 45 минута	Наставник српског језика Наставник српског језика Наставник грађанског васпитања
---	--	------------------------	---

6. ПРОГРАМ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ

Школа константно сарађује са здравственим установама, тако ће бити и ове школске године. Сарадња се огледа у спровођењу здравствене заштите предшколске деце и ученика, посебно у обављању лекарских прегледа деце, спровођењу редовних систематских прегледа, вакцинација и сл.

Здравствена заштита предшколске деце и ученика планира се током целе школске године. Уз сарадњу са Домом здравља и Амбулантом у Равнима и Дрежнику вршиће се лекарски прегледи ученика. Такође ће се вршити и редовне вакцинације ученика о чему ће ученици бити благовремено обавештени. Служби дечје медицине биће достављани спискови ученика према планираним прегледима и вакцинацијама ученика. Сарадња ће се огледати и кроз свакодневну потребу за лекарском и медицинском интервенцијом (прехладе, мање повреде и сл.). Такође, предшколска деца и ученици биће обухваћени предавањима на теме које се односе на њихов узраст: предавање за ученике о хигијени-болести прљавих руку, пубертету, правилној исхрани, болестима зависности и сл. Предавања ће вршити стручна лица како лекари тако и медицинско особље Дома здравља и патронажне службе.

Тиму за здравствену заштиту у школи помоћиће и стручно лице Дома здравља. Упућен је захтев за именовање тог лица.

ПЛАН ПРЕВЕНЦИЈЕ УПОТРЕБЕ ДРОГА

Образовно- васпитна установа је одговорна за безбедност ученика и деце за време боравка у устнови, у сарадњи са органима јединице локалне самоуправе Како би се циљеви образовања и васпитања остварили потребно је омогућити подстицајно и безбедно окружење за целовити развој детета, ученика и одраслог, развијања ненасилног понашања и успостављање нулте толеранција према насиљу. У школи је потребно планирати активности и мере које ће омогућити безбедно окружење за децу у школи и окружењу, уз сталну сарадњу са релевантним случајевима.

Школа је дужна да планира активности у оквиру програма здравствене заштите које имају за циљ превенцију употребе дрога. Планом превенције употребе дрога планира се реализација активности са ученицима, родитељима и наставницима, сарадња са другим институцијама и органима.

ВРЕМЕ	ПРОГРАМСКИ САДРЖАЈ АКТИВНОСТИ	НОСИОЦИ
IX	<ul style="list-style-type: none"> - Упознавање Наставничког већа, Савета родитеља, Ученичког парламента и одељењских заједница са Стручним упутством за планирање превенције употребе дрога код деце, - Планирање стручног усавршавања наставника и стручних сарадника у циљу развијања компетенција за превентивни рад са ученицима и родитељима. - Информисање ненаставног особља са обавезама и процедурама реаговања у ситуацијама сумње или сазнања о употреби дроге. - Упознавање ученика са јасним правилима школе у вези са употребом дрога - Планирање активности које ће бити саставни део плана рада одељењског старешине и одељењске заједнице, као и активности кроз садржаје сопственог предмета, а које имају за циљ превенцију употребе дрога 	<p>Директорка, педагог, наставници, одељењске старешине, родитељи</p>
	<ul style="list-style-type: none"> - Реализација пројекта „Основи безбедности деце“, тема „НЕ дрогама и алкохолу“ - - Упознавање запослених и родитеља са Протоколом о поступању у ситуацијама присуства и коришћења психоактивних супстанци у образовно васпитним установама - Организовање родитељских састанака који ће имати за циљ планирање и реализовање активности које утичу на превенцију употребе дрога као и информисање родитеља о могућности сазивања родитељског састанка у случају препознавања присуства дроге у школи, - Организовање радионица, трибина за родитеље, тематске родитељске састанке са темама: улога родитеља у развијању самопоуздања деце; улога 	<p>Одељењске старешине</p> <p>Директорка, педагог, наставници, одељењске старешине, родитељи</p> <p>Директорка, педагог, одељењске старешине,</p>

<p>Током школске године</p>	<p>породице у развијању здравих стилова живота; комуникација родитеља и деце; слободно време деце,...</p> <ul style="list-style-type: none"> - Укључивање родитеља стручњака из одређене области (лекари, психолози, психијатри,...) - У оквиру стручних већа планирати активности у оквиру међупредметне компетенције – одговорност за сопствено здравље, а у вези су са исходима конкретног предмета - Повезивати садржаје различитих предмета са превенцијом употребе дрога - У оквиру часова одељењске заједнице планирати радионице и материјале на тему употребе дрога: Школа без насиља- радионице; умеће одрастања; учионица добре воље, радионице које имају за циљ развој социјалних компетенција, позитивних ставова и норми,...активности које имају за циљ добру атмосферу у учионици (развој тима, осећаја припадности, правила понашања, вежбање вештине одлучивања - Сарадња са Домом здравља, МУП-ом, Центом за социјални рад и спровођење активности у школи које имају за циљ превенцију наркоманије - Сарадња са другим релевантним установама - Сарадња са стручњацима ван школе које школа сама ангажује (лекарима, психолозима, психијатрима) а који су компетентни да организују радионице, трибине за наставнике, ученике и родитеље, а у циљу превенције употребе дрога - Сарадња са клиникама за лечење болести зависности у случају сазнања да постоји употреба дрога код одређеног ученика - Рад са родитељима и ученицима који употребљавају дрогу 	<p>наставници, родитељи, спољни сарадници</p>
------------------------------------	---	---

	-	
V,VI	- Анализа активности и сарадње са институцијама и сарадницима	Директор, педагог,

7. ПРОГРАМ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ

Школа ће врло активно радити на социјалној заштити свих ученика којима је то потребно .

У раду ове заштите ученика посебно место ће имати Центар за социјални рад из Ужица. У том циљу биће организовано низ активности на реализовању овог програма . Активности су следеће:

- Прикупљање и евидентирање деце којима је социјална заштита потребна;
- Обилазак породица социјално угрожене деце;
- Достављање података о породицама социјално угрожених Центру за социјални рад;
- Прикупљање новчаних средстава за социјално угрожену децу;
- Прикупљање хране, одеће и обуће за угрожену децу;
- Материјална помоћ Центра за социјални рад;
- Помоћ и других лица како правних тако и физичких за наше ученике социјално-угроженог стања;
- Прикупљање старе хартије и другог материјала који се може употребити за рециклажу;
- Организовање предавања на наведену тему.

8. ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Редни број теме	Број часова	Саджај програма	Активности ученика у образовно-васпитном раду	Активности наставника у образовно-васпитном раду	Облици остваривања програма	Оперативни задаци извођења програма
1.	10.	Примарна селекција отпада. Посета регионалној санитарној депонији Дубоко	-слушају -повезују -схватају -развијају у еколошку свест -истражују -учествују у радионицама и еко-патролама -учествују у вршњачкој едукацији и едукацији грађана -представљају резултате и продукте свога рада на сајту школе и школском часопису -сарађују са другим секцијама у школи -сарађују са другим школама у граду	- презентују наставни садржај -подстичу на размишљање, повезивање, закључивање и примену знања -прате и усмеравају рад ученика -подстичу свест о значају примарне селекције -организују радионице и практичан рад ученика -организују сарадњу са осталим школама	-фронтални, - индивидуални, -групни -рад у пару -теренски рад	Ученици треба да: -уознају значај примарне и секундарне селекције отпада и рециклаже папира, пластике, метала, стакла и органског отпада -развију способност преношења знања на остале ученике и чланове своје породице -развијају креативност, еколошки пожељно понашање и способност лобирања и презентовања резултата рада -развију способност преношења знања на остале ученике и чланове своје породице

2.	6	Припрема и учествовање на Фестивалу одрживог развоја	<ul style="list-style-type: none"> -слушају -повезују -схватају -учествују у радионицама -представљају резултате и продукте свога рада на сајту школе и школском часопису 	<ul style="list-style-type: none"> - презентују наставни садржај -подстичу на размишљање, повезивање, закључивање и примену знања -прате и усмеравају рад ученика -организују радионице и практичан рад ученика 	<ul style="list-style-type: none"> -фронтални, - индивидуални, -групни -рад у пару 	<ul style="list-style-type: none"> - да ученици схвате значај коришћења алтернативних извора енергије због самњивања загађености животне средине и ограничене количне необновљивих извора енергије - да ученици схвате основне принципе одрживог развоја: користити природу, а не искоришћавати
3.	10	Обележавање значајних еколошких датума	<ul style="list-style-type: none"> -слушају -повезују -схватају -сарађују са другим школама у граду -упознају -усвајају -представљају резултате и продукте 	<ul style="list-style-type: none"> - презентују наставни садржај -подстичу на размишљање, повезивање, закључивање и примену знања -прате и усмеравају рад ученика -подстичу свест о значају озонског омотача и његовом уништавању 	<ul style="list-style-type: none"> -фронтални, - индивидуални, -групни -рад у пару 	<p>Ученици треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да ученици разумеју зашто се неограничен развој човечанства не може одржати у ограниченим условима целе планете - да ученици схвате значај коришћења алтернативних извора енергије због самњивања загађености животне средине и ограничене количне необновљивих извора енергије - да ученици схвате основне принципе одрживог развоја: користити природу, а не искоришћавати - да ученици повезују сродна знања из различитих наставних предмета и примењују их у свакодневном животу

			свога рада на сајту школе и школском часопису			<ul style="list-style-type: none"> - да ученици схвате да су количине воде за пиће ограничене и да ће дефицит у будућности бити још већи - да ученици схвате значај воде као извора енергије - да ученици схвате значај воде као услова живота и животне средине за многа жива бића - да ученици схвате да је неопходна промена човековог односа према природи
4.	10	Зелени талас	<ul style="list-style-type: none"> -слушају -повезују -схватају -истражују -учествују у радионицама -представљају резултате и продукте свога рада на сајту школе и школском часопису -сарађују са другим школама у граду 	<ul style="list-style-type: none"> - презентују наставни садржај -подстичу на размишљање, повезивање, закључивање и примену знања -прате и усмеравају рад ученика -организују радионице и практичан рад ученика 	<ul style="list-style-type: none"> -фронтални, - индивидуални, -групни -рад у пару -теренски рад 	<p>Ученици треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> -упознају еколошке факторе и њихов значај за живи свет -схвате повезаност загађивања и климатских промена -схвате узајамне односе живих бића и животне средине -схвате значај еколошке равнотеже за одржавање екосистема -остваре сарадњу са ученицима из других школа и презентују добијене резултате

9. ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ЛОКАЛНОМ САМОУПРАВОМ

Школа прати и укључује се у дешавања на територији јединице локалне самоуправе и заједно са њеним представницима планира садржај и начин сарадње, посебно везано за питања значајна за развитак школе. Програм сарадње са локалном самоуправом је саставни део школског програма.

Институција са којом се сарађује	Садржај сарадње	Облик сарадње	Време реализације	Реализатори
Месном заједницом Равни, Дрежник, Никојевићи	Уређење простора заједнице у сфери екологије; Прославе дана школе и заједнице; Смотра аматерских група Изградња спортског терена Равни;	Сталан Повремен Повремен	Април Мај Током године	Родитељи ученици; Школа МЗ; МЗ Школа;
Школском управом	Примена нормативних аката; Стручно усавршавање запослених;	Сталан Повремен	Током године	Директор, Стр.сарадници
Црвеним крстом Ужица	Едукације	Повремена	Током године	ЦК и Школа
Центром за социјални рад	Кординација у вези помоћи породицама ученика	Повремена	Током године	Сарадн. центра
Заводом за заштиту здравља	Здравствене едукација; Контрола здравствене исправности намерница у кухињи; Санитарни прегледи радника	Повремена Сталана Повремен	Током године Током године Током године	Сарадн. завода
Народним позориштем	Посета поз.представа у школи;	Сталан	Током 2013-2014.	школа

	Сарадња на поставци школске представе;			
Градском галеријом	Посета галерији; Едукација - ликовна;	Повремен	Током године	школа
Муп Ужице	Посета Мупа	Повремен	Током године	Дежурни полицајац
Домом здравља	Здравствена едукација;	Повремен	Током године	Здрав. радници
ОШ „М.Матић“	ИОП	Повремен	Током године	Наставници

10. ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ПОРОДИЦОМ

Тема	Време реализације	Активности	Потребе за успешнију сарадњу	Облици сарадње	Исходи
1. САРАДЊА И УНАПРЕЂЕЊЕ САРАДЊЕ СА ПОРОДИЦОМ	Школска година	Активности за родитеље: • узајамна подршка родитеља; • едукатори деце и родитеља у областима у којима су експерти; • образовне активности (радионице, семинари,	1) Промена ставова важних актера у образовном процесу: Значај партиципације родитеља у подстицању квалитета образовања; Родитељи су савезници у остваривању најбољег интереса деце;	1) ПИСАНА КОМУНИКАЦИЈА: • Огласна табла, • брошуре; • школске новине; • белешке о детету; • кутија за сугестије; • извештај о дечијем напретку; • ученички портфолио • сајт школе “кутија “ за сугестије родитеља; 2) НЕПОСРЕДНА КОМУНИКАЦИЈА: посете родитеља школи; сусрети приликом доласка деце у школу; телефонски позиви; индивидуални	-позитивна атмосфера у школи; -развијање компетенције родитеља; - мотивише друге родитеље; -утиче на мотивације ученика и његов успех; -партнерски однос – веза школе и локалне заједнице.

		<p>трибине, курсеви,...);</p> <ul style="list-style-type: none"> • социјалне активности (дружење у школи, прославе, годишњице, излети...); • спортске активности (тимови деце и родитеља, родитељски тимови); • упућивање на могућност локалне заједнице; 	<p>Родитељи партнери, а не претња;</p> <p>Родитељи као “ресурс” (асистент у настави, едукатори деце и других родитеља у областима у којима су експерти, учесници у стручним тимовима...)</p>	<p>разговори; родитељски састанци; отворена врата; учешће у тимовима школе; учешће у пројектима школе;</p> <p>3) Непосредно учешће родитеља:</p> <ul style="list-style-type: none"> • посетиоци; • волонтери(културне и спортске манифестације, одлазак у посете...) • помоћници; • технички реализатори; • помоћ у акцијама школе; • организација излета; • израда наставних материјала и средстава; • учешће у изради индивидуално образовних планова; 	
--	--	--	--	---	--

време реализације	активности	Начин реализације	Носиоци реализације
Септембар-октобар	Узајамна подршка Социјалне активности	Састанци, дружење у школи, прославе	тим
Новембар-децембар	Узајамна подршка	састанци	тим
Јануар-фебруар	Узајамна подршка	састанци	тим
Март-април	Социјалне активности Спортске активности	Састанци, дружење у школи	тим
Мај -јун	Узајамна подршка	састанци	тим Узајамна подршка

11. ПРОГРАМ ИЗЛЕТА, ЕКСКУРЗИЈА И НАСТАВЕ У ПРИРОДИ

Сва питања у вези екскурзија ученика (појам екскурзије, циљ, задаци, садржаји, програм, извођење и услови за извођење екскурзије, избор агенције, као и друга питања везана за реализацију екскурзија), регулисана су Правилником о програму за остваривање екскурзије у првом и другом циклусу основног образовања и васпитања. Посебан је програм и садржај екскурзије у првом циклусу, а посебан у другом циклусу основног образовања и васпитања. Правилник објављен у Просветном гласнику 7/2010.

Садржаји екскурзије остварују се на основу наставног плана и програма образовно-васпитног рада и школског програма.

Циљ екскурзије, као облика образовно-васпитног рада, јесте да допринесе остваривању циљева и задатака образовања и васпитања, циљева и задатака наставних предмета, као и непосредно упознавање с појавама и односима у природној и друштвеној средини, с културним, историјским и духовним наслеђем и привредним достигнућима.

Задаци екскурзије су:

- продубљивање, проширивање и обogaћивање знања и искустава ученика,
- повезивање и примењивање знања и умења,
- развијање љубави према отаџбини, њеној историји, култури и природним лепотама, неговање позитивног односа према свим њеним грађанима и њиховим националним, културним, етичким и естетским вредностима,
- неговање солидарности, хуманизма, другарства и осећаја заједништва,
- успостављање непосреднијих односа између наставника и ученика и ученика међусобно,
- проучавање објеката и феномена у природи,
- уочавање узрочно-последичних односа у конкретним природним и друштвеним условима,
- упознавање с начином живота и рада људи појединих крајева,
- развој и практиковање здравих стилова живота,
- развијање свести о значају одрживог развоја и изграђивање еколошких навика и навика заштите животиња,
- развијање способности проналажења, анализирања и саопштавања информација из различитих извора,
- оснаживање ученика у професионалном развоју,
- подстицање самосталности ученика и одговорности за сопствено понашање,
- развијање способности оријентације у простору.

1. разреда – 4. разред – један дан екскурзија

Време - мај месец текуће школске године

5. разреда -8. разред – дводневна екскурзија

Време - мај месец текуће школске године године

*план екскурзује се одређује сваке школске године и биће у прилогу додат као анекс

Надокнада ескурзије је радна субота

Надокнада ескурзије је радна субота

Програм посета

Актив учитеља планирао два дана у току школске године одлазак у посету издвојеним одељењима уз извођење наставе. Ученицима четвртог разреда планиран једнодневни излет у околину у јуну месецу. Планирани су часови у природи у околини школе. Ученици седмог и осмог разреда ће ићи у обиласке у складу са програмом ПО седмог и осмог разреда.

У оквиру физичких активности код ученика 5. разреда планирани су једнодневни излети: 1.ШЕТЊА ДО РЗАВА 2.БИЦИКЛИЗАМ И ПЕШАЧЕЊЕ У ОКОЛИНИ РАВНИ И ДРЕЖНИКА.

Стручно веће припремих предшколских група планирало је посету ИО Никојевићи. Равни-Никојевићи-Равни (мај или јун 2018.године) Наставиће се реализација пројекта „РУСИЈИ У ПОХОДЕ С ЉУБАВЉУ“.

План сарадње пројекта „РУСИЈИ У ПОХОДЕ С ЉУБАВЉУ“:

План образовне сарадње са школом бр. 1095 из Москве

Школа 1095 се налази у Москви на Арбату, односно у центру Москве. Иницијативу за сарадњу је покренула школа из Москве. Партнер у сарадњи и медијатор је Руски Дом у Београду. У пројекту је предвиђено да учествује и ОШ“ Ђура Јакшић“ у Равнима. План сарадње обухвата петогодишњи период а размена образовних достигнућа обухвата следеће фазе

- методска подршка (образовне технологије, заједнички међународни пројекти, који имају образовну оријентацију);
- заједничка организација пројеката, конференција и семинара за наставнике;
- размена образовне и специјалне литературе, информација о образовним програмима и методама наставе;
- заједничка организација и учешће у међународним креативним, образовним и спортским пројектима за ученике;
- активности на даљину и слање наставника ради размене искустава у образовним активностима;
- студијско путовање (размена група ученика и наставника у образовне сврхе).

12. ПРОГРАМ РАДА ШКОЛСКЕ БИБЛИОТЕКЕ

Области рада	Време реализације	Планиране активности
1. Планирање и програмирање образовно-васпитног рада	-сваког месеца током школске године	<ul style="list-style-type: none"> - Планирање набавке литературе и периодичних публикација за ученике, наставнике и стручне сараднике, - Израђивање годишњег, месечних и оперативних планова, - Планирање и програмирање рада са ученицима у школској библиотеци, - Израда програма рада библиотечке секције, - Планирање развоја школске библиотеке и набавка библиотечке грађе потребне за реализацију наставе и образовно – васпитног рада.
2. Праћење и вредновање образовно-васпитног рада	-сваког месеца током школске године	<ul style="list-style-type: none"> - Учешће у изради годишњег плана рада и самовредновања рада установе, - Вођење аутоматизованог библиотечког пословања, са увидом у наставне планове и програме рада школе, - Одабирање и припремање литературе и друге грађе за разне образовно-васпитне активности (теоријска и практична настава, допунски и додатни рад, ваннаставне активности ученика и др.),
3.Рад са наставницима	-сваког месеца током школске године	<ul style="list-style-type: none"> - Сарадња са наставницима на промоцији читања ради задовољства кроз све облике образовно - васпитног рада, - Сарадња са наставницима у припремању ученика за самостално коришћење разних извора информација, - Организовање наставних часова из појединих предмета у школској библиотеци, - Сарадња са наставницима око утврђивања годишњег плана обраде лектире, - Коришћење ресурса библиотеке у процесу наставе,

		- Систематско информисање корисника школске библиотеке о новоиздатим књигама, стручним часописима и другој грађи, о тематским изложбама у вези с појединим издањима, ауторима, акцијама и јубилејима, и усмено или писмено приказивање појединих књига и часописа.
4. Рад са ученицима	-сваког месеца током школске године	<ul style="list-style-type: none"> - Припрема (обучава) ученика за самостално коришћење различитих извора сазнања и свих врста информација у настави и ван ње, - Пружа помоћ ученицима код учење ван школе и усвајању метода самосталног рада на тексту и другим материјалима, - Пружа помоћ ученицима у припреми и обради задате теме, - Ради на развијању позитивног односа према читању и важности разумевања текста и упућивању на истраживачке методе рада (употреба лексикона, енциклопедија, речника и др.) и омогућавању претраживања и употреби свих извора и оспособљавању за самостално коришћење, - Стимулише навикавање ученика да пажљиво користе и чувају библиотечку грађу, да развијају навику долажења у школску и јавну библиотеку и да узимају учешћа у њеним културно - просветним активностима у складу са њиховим интересовањима и потребама (часови библиотекарства и упознавање са радом школских секција; читање, беседништво, стваралаштво, такмичења, квизови о прочитаним књигама, развијање комуникације код ученика и сл.).
5. Рад са родитељима, односно старатељима	-сваког месеца током школске године	- Остваривање сарадње са родитељима у вези са развијањем читалачких навика ученика.

<p>6. Рад са директором и стручним већима наставника</p>	<p>-сваког месеца током школске године</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Сарадња са стручним већима наставника и директором школе у вези с набавком и коришћењем књижне и некњижне грађе, те целокупном организацијом рада школске библиотеке, - Информисање стручних већа и директора о набавци нове стручне литературе за предмете, дидактичко-методичке и педагошко-психолошке литературе, - Припрема заинтересованих за организовање књижевних сусрета и других културних догађаја, - Сарадња око обезбеђивања књижне и некњижне грађе за школску библиотеку коју користе ученици и наставници, - Припремање и организовање културних активности школе (књижевне трибине, сусрети, разговори, акције прикупљања књига и завичајне књижне и друге грађе, обележавање значајних јубилеја везаних за школу-Дан школе,приредба за дан Светог Саве и др.),
<p>7. Сарадња са надлежним установама, организацијама, удружењима и јединицом локалне самоуправе</p>	<p>-сваког месеца током школске године</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Сарадња са другим школама, школском, народном и другим библиотекама на територији локалне самоуправе, - Сарадња са просветним, научним, културним и другим установама, - Учешће у раду Друштва школских библиотекара Србије и других стручних друштава у локалној самоуправи и Републици Србији.
<p>8. Вођење документације, припрема за рад и стручно усавршавање</p>	<p>-сваког месеца током школске године</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Праћење и евиденција коришћења литературе у школској библиотеци, - Вођење документације о раду школске библиотеке и школског библиотекара – анализа и вредновање рада школске библиотеке у току школске године, - Стручно усавршавање – учешће на семинарима, саветовањима и другим скуповима на којима узимају учешће и школски библиотекари.

13. ПРОГРАМ И ПЛАН РАДА ОДЕЉЕНСКОГ СТАРЕШИНЕ

Програм рада одељенског старешине првог разреда

Време реализације	Садржаји рада
Септембар	<ol style="list-style-type: none"> 1. Упознајмо се 2. Како се понашамо у школи – кућни ред школе 3. Како да негујемо другарство у одељењу 4. Чувајмо личну и заједничку имовину 5. Дечја недеља
Октобар	<ol style="list-style-type: none"> 6. Моји другови и ја 7. Из Буквара дечијих права 8. Чистоћа је пола здравља 9. Од куће до школе – основе понашања у саобраћају
Новембар	<ol style="list-style-type: none"> 10. Моји родитељи и ја 11. Међусобно поштовање – исти смо, а ипак различити - предавање педагога 12. Уређујемо учионицу
Децембар	<ol style="list-style-type: none"> 13. Шта је бон-тон ? 14. Игре на снегу 15. Правимо поклоне и честитке 16. Дружимо се, играмо се
Јануар	<ol style="list-style-type: none"> 17. Свети Сава- школска слава 18. Обавезе код куће и у школи

Фебруар	<p>19. Лична и колективна хигијена</p> <p>20. Друштвене игре</p> <p>21. Биљке и животиње – моји пријатељи</p>
Март	<p>22. Обележавање 8.марта – Дана жена</p> <p>23. Радионица: Како разрешити конфликт, у сарадњи са Тимом за заштиту деце (ученика) од насиља, злостављања и занемаривања у оквиру програма Школа без насиља – предавање педагога</p> <p>24. Дан вода – 22. март</p> <p>25. Кад порастем бићу</p> <p>26. Моја породица</p>
Април	<p>27. Право другарство</p> <p>28. Радионица из Зеленог пакета у сарадњи са Тимом за заштиту животне средине</p> <p>29. Дан планете Земље</p> <p>30. Царство - другарство...</p>
Мај	<p>31. Припремамо се за излет</p> <p>32. Препоручио бих другу да прочита</p> <p>33. Имам право...</p> <p>34. Шта смо све научили</p>
Јун	<p>35. Дан заштите животне средине- 5. јун</p> <p>36. Били смо , а сада смо ...</p>

Програм рада одељенског старешине другог разреда

Време реализације	Садржаји рада
Септембар	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поново у школи 2. Улепшај своју учионицу 3. Лична и заједничка имовина 4. Старање о свом изгледу
Октобар	<ol style="list-style-type: none"> 5. Прослављамо Дан школе 6. Дечја недеља- хуманитарна акција 7. Буквар дечјих права 8. Тражење услуга и давање обавештења 9. Имамо госте у одељењу 10. Ми у улози госта
Новембар	<ol style="list-style-type: none"> 11. Међусобно поштовање – исти смо, а ипак различити - предавање педагога 12. Шта ја то солидарност 13. Поштуј правила игре-друштвене игре 14. Схватање опасних ситуација
Децембар	<ol style="list-style-type: none"> 15. Чувамо наше здравље 16. Моје слободно време 17. Новогодишње жеље
Јануар	<ol style="list-style-type: none"> 18. Изненади пажњом 19. Наши проблеми ван одељења
Фебруар	<ol style="list-style-type: none"> 20. Свети Сава- школска слава 21. Покажи шта знаш 22. Читамо дечју штампу 23. Наши проблеми у учењу
Март	<ol style="list-style-type: none"> 24. Весели састанак 25. „Моја мама, најлепша мама на свету“

	26. Речи лепе и ружне 27. Радионица: Како разрешити конфликт, у сарадњи са Тимом за заштиту деце (ученика) од насиља, злостављања и занемаривања у оквиру програма Школа без насиља – предавање педагога
Април	28.Моја машта може свашта 29.Игре лоптом 30.Квиз знања
Мај	31.Дружимо се у природи 32.Дан планете Земље (22.4.) 33.Болести зависности(Светски дан борбе против пушења- 31.5.) 34.Светски дан заштите животне средине (5.6.)
Јун	35.Дружење са другом Одељењском заједницом 36.На крају другог разреда

Програм рада одељенског старешине трећег разреда

Време реализације	Садржаји рада
Септембар	1. У трећем разреду – упознавање са планом и програмом 2. Како да уредимо учионицу 3. Мој портфолио 4. Ово сам ја – представљам себе другима 5. У сусрет Дечијој недељи
Октобар	6. Планирање активности за школску 2015/2016. 7. Погледај у себе – сагледавање личних особина 8. Уговор ученика одељења 9. Рад у школи – самопроцена
Новембар	10. Други о мени 11. Кад порастем бићу . . . 12. Међусобно поштовање – исти смо, а ипак различити - предавање педагога
Децембар	13. Значај очувања природне средине 14. Како да откријем своје способности 15. Како да учимо

	16. Весело одељењско дружење – новогодишња журка
Јануар	17. Свети Сава 18. Како да учимо – мапе ума
Фебруар	19. Планирање дневних активности 20. Навике и понашања за здрав живот 21. Упознајмо људе са различитим потребама
Март	22. Дрога , алкохол и пушење 23. Радионица: Како разрешити конфликт, у сарадњи са Тимом за заштиту деце (ученика) од насиља, злостављања и занемаривања у оквиру програма Школа без насиља – предавање педагога 24. Дан вода- 22. март 25. Моји кораци на путу до успеха 26. Пројекат : Рециклирај, не фолирај
Април	27. Пројекат : Рециклирај, не фолирај 28. Радионица из Зеленог пакета у сарадњи са Тимом за Заштиту животне средине 29. Дан планете Земље 30. Лепа реч и гвоздена врата отвара
Мај	31. Припремамо се за излет 32. Лепо понашање : на улици , у школи , породици , позоришту , биосопу ... 33. Рефлексија 34. Да ли сам задовољан постигнутим успехом
Јун	35. Шта сам планирао , шта сам остварио 36. Одељењска изложба Портфолија ученика

Програм и план рада одељенског старешине четвртог разреда

Време реализације	Садржај рада
Септембар	1. Стварање позитивне климе у одељењу 2. Стварање позитивне климе у одељењу 3. Различите технике учења 4. Безбедност у саобраћају
Октобар	5. Прослављамо Дан школе 6. Увежбавање различитих техника учења

	<p>7. Како постићи бољи успех на писменој вежби</p> <p>8. Полиција у служби грађана</p> <p>9. Колико смо мотивисани за учење</p>
Новембар	<p>10. План учења</p> <p>11. Није тешко бити фин</p> <p>12. Насиље као негативна друштвена појава - Створимо „Миран кутак“</p> <p>13. Међусобно поштовање – исти смо, а ипак различити - предавање педагога</p>
Децембар	<p>14. Растргнуто срце</p> <p>15. Гашење сукоба „ја“ порукама</p> <p>16. Превенција и заштита деце од опојних дрога и алкохолизма</p> <p>17. Тегла пуна врлина</p>
Јануар	<p>18. Сви смо исти, а ипак различити- вршњачка подршка</p> <p>19. Свети Сава- школска слава</p>
Фебруар	<p>20. Безбедно коришћење интернета и друштвених мрежа</p> <p>21. Радионица из Зеленог пакета у сарадњи са Тимом за заштиту животне средине</p> <p>22. Општа и лична хигијена</p> <p>23. Недеља здраве хране</p>
Март	<p>24. Превенција и заштита деце од трговине људима</p> <p>25. „Моја мама- најлепша мама на свету“</p> <p>26. Радионица: Како разрешити конфликт, у сарадњи са Тимом за заштиту деце (ученика) од насиља, злостављања и занемаривања у оквиру програма Школа без насиља – предавање педагога</p> <p>27. Шта је пубертет</p>
Април	<p>28. Заштита од пожара</p> <p>29. Како да испланирам слободно време</p> <p>30. Дан планете Земље (22. 4.)</p>
Мај	<p>31. Утицај бављења спортом на наш развој</p> <p>32. Заштита од техничко- технолошких опасности и природних непогода</p> <p>33. Шта ћу да будем кад порастем- радионица</p> <p>34. Болести зависности- Светски дан борбе против пушења (31. 5.)</p>
Јун	<p>35. Светски дан заштите животне средине (5. 6.)</p> <p>36. Шта смо радили и урадили ове школске године</p>

Програм рада одељенског старешине петог разреда

Месец	Редни број часа	ТЕМА
Септембар	1.	Календар, распоред и правилник о раду
	2.	Нови другари, предмети и наставници
	3.	Светски Дан заштите озонског омотача
	4.	Наше обавезе и одговорности
	5.	Хуманост је .....
Октобар	6.	Прослављамо Дан школе
	7.	Ми у децјој недељи
	8.	Дан пешачења
	9.	Припрема за наше дружење / дан ученика V и VI разред/
Новембар	10.	Анализа рада у првом тромесечју
	11.	Уређујемо учионицу
	12.	Прихватање различитости /радионица/
	13.	Ко нас штити од насиља /осврт на Протокол/
Децембар	14.	Шта знамо о болестима зависности
	15.	А шта са модом / како се облачима /
	16.	Дан људских права
	17.	Морају ли различити ставови довести до сукоба
	18.	Смешна страна нашег одељења
Јануар	19.	Свети Сава
	20.	Постигли смо на крају првог полугодишта
Фебруар	21.	Рачунари-како их користимо
	22.	Куда нас води лаж
Март	23.	Неоправдано изостајање са наставе
	24.	Моје слободно време
	25.	Родитељи ме не разумеју, а тебе
	26.	Смета ми у односима између дечака и девојчице
	27.	Светски Дан воде
Април	28.	Лична хигијена
	29.	Постигли смо на такмичењима
	30.	Шта је страпнутица
Мај	31.	Лепо понашање у посетама, излетима
	32.	Међународни Дан птица
	33.	На екскурзији....
	34.	Загађивачи животне средине смо и ми

Јун	35.	Постигли смо на крају другог полугодишта
-----	-----	--

Програм рада одељенског старешине шестог разреда

Месец	Редни број часа	ТЕМА
Септембар	1.	Календар, распоред и правилник о раду
	2.	Нови другари, предмети и наставници
	3.	Светски Дан заштите озонског омотача
	4.	Безбедност у саобраћају
	5.	Хуманост је .....
Октобар	6.	Прослављамо Дан школе
	7.	Ми у дечјој недељи
	8.	Полиција у служби грађана
	9.	Припрема за наше дружење / дан ученика V и VI разред/
Новембар	10.	Анализа рада у првом тромесечју
	11.	Уређујемо учионицу
	12.	Насиље као негативна друштвена појава
	13.	Прихватање различитости /радионица/
Децембар	14.	А шта са модом / како се облачима /
	15.	Дан људских права
	16.	Превенција и заштита деце од опојних дрога и алкохолизма
	17.	Морају ли различити ставови довести до сукоба
	18.	Смешна страна нашег одељења
Јануар	19.	Свети Сава
	20.	Безбедно коришћење интернета и друштвених мрежа
Фебруар	21.	Постигли смо на крају првог полугодишта
	22.	Куда нас води лаж
	23.	Неоправдано изостајање са наставе
	24.	Превенција и заштита деце од трговине људима

Март	25.	Родитељи ме не разумеју, а тебе
	26.	Смета ми у односима између дечака и девојчице
	27.	Светски Дан воде
	28.	Заштита од пожара
Април	29.	Постигли смо на такмичењима
	30.	Шта је стрампутица
	31.	Лепо понашање у посетама, излетима
Мај	32.	Заштита од техничко-технолошких опасности и природних непогода
	33.	На екскурзији....
	34.	Загађивачи животне средине смо и ми
Јун	35.	Постигли смо на крају другог полугодишта
	36.	Желели сте, а нисмо разговарали о.....

Програм и план рада одељенског старешине седмог разреда

Време реализације	Садржаји рада
Септембар	<ul style="list-style-type: none"> -Упознавање са календаром рада школе и кућним редом школе и договор о узајамним очекивањима, потребама и захтевима -Усклађивање јединствених ставова породице и школе везаних за васпитање ученика -Очистимо свет -Подстицање личног развоја ученика (смопоуздање)
Октобар	<ul style="list-style-type: none"> -Упознавање са ПО: радионица "Упознај себе" -Подстицање социјалних односа у групи и развијање толеранције на различите ставове, особине, навике -Дан пешачења -Сређивање педагошке документације -ПО: радионица "У свету интересовања"
Новембар	<ul style="list-style-type: none"> -Анализа успеха на крају I класификационог периода -Грађење сарадничког односа у одељењу: ПО радионица " У очима других" -Обележавање Дана детета

	-Сређивање педагошке документације
Децембар	-Обележавање Дана људских права -ПО радионица "Ја за 10 година" -Учење и изградња одбрамбених механизма за превазилажење стреса -Сређивање педагошке документације
Јануар	- Превенција ризичних облика понашања – предавање педагога -Обележавање Дана Светог Саве -Успех ученика на крају првог полугодишта
Фебруар	-Суочење са неуспехом и грађење модела за његово превазилажење измеђувршњачко насиље – претња, уцена, физички обрачуни -ПО радионица "Критеријум за избор школе"
Март	-Грађење и јачање личних вредносних ставова -Помоћ ученицима при укључивању у такмичења -Обележавањесветског дана воде и шумарства -Организовање индивидуалних разговора и сређивање педагошке документације
Април	-Анализа успеха на крају III класификационог периода -ПО радионица"Припрема сусрета са експертима" -Обележавање Дана планете Земље -сређивање педагошке документације
Мај	-Уређење школског дворишта -Обележавања Међународног дана птица -Организовање и извођење екскурзије -ПО радионица: "Посета предузећу" -Сређивање педагошке документације
Јун	-Анализа успеха на крају школске године и анализа рада одељенског старешине

Програм рада одељенског старешине осмог разреда

Време реализације	Садржаји рада
Септембар	<ul style="list-style-type: none"> - Упознавање ученика са кућним редом и календаром рада и акција „Очистимо свет“ - Грађење сарадничког односа у одељењу - Сређивање педагошке документације - Међувршњачко насиље и како га заштитити (коме се обратити)
Октобар	<ul style="list-style-type: none"> - Упознавање са протоколом ПО - Договор о узајамним очекивањима, потребама и захтевима - ПО „У свету интересовања“ и Дан пешачења - Подстицање личног развоја ученика (самопоуздање и вредности) - Сређивање педагошке документације
Новембар	<ul style="list-style-type: none"> - Активно учешће ученика у креирању активности у школи - Грађење толеранције на различите ставове - Грађење сарадничког односа у одељењу и обележавање Дана детета - Сређивање педагошке документације
Децембар	<ul style="list-style-type: none"> - Дан волонтера - Међународни дан борбе против СИДЕ - Изражавање својих осећања и потреба и разумевање осећања и потреба других

	<ul style="list-style-type: none"> - Сређивање педагошке документације
Јануар	<ul style="list-style-type: none"> - ПО „Опис занимања“ - Превенција ризичних облика понашања – предавање педагога - Обележавање Дана Светог Саве и анализа ученика на карају првог полугодишта
Фебруар	<ul style="list-style-type: none"> - Помоћ ученицима при укључивању у такмичења - ПО „Образивни профил“ и сређивање педагошке документације
Март	<ul style="list-style-type: none"> - Учење вредностних судова - Светски Дан воде и шумарства - Анализа резултата такмичења - Сређивање педагошке документације
Април	<ul style="list-style-type: none"> - Анализа успеха на крају другог класификационог периода - Обележавање Дана планете Земље - ПО „Помоћ при професионалној орјентацији-експерти“ - Сређивање педагошке документације
Мај	<ul style="list-style-type: none"> - Учешће у данима екологије и Светски Дан заштите биодиверзитета - Припреме око организовања другарске вечери - Сређивање педагошке документације - Анализа успеха на крају школске године